

VAALAN KUNNAN OSAVUOSIKATSAUS 1–6/2025

1 KOKO KUNTA.....	3
1.1. Yleinen taloudellinen katsaus	3
1.2. Väestö ja työllisyys	3
1.3. Henkilöstö	4
1.4. Talouden toteuma.....	5
1.5. Verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot ja -kulut.....	7
2 HALLINTO-OSASTO	7
3 HYVINVOINTIOSASTO	14
4 SIVISTYSOSASTO	22
Lukio.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Kansalaisopisto.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5 TEKNINEN OSASTO	27
Ravitsemuspalvelut	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Siivouspalvelut	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Talonrakennus.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Maanrakennus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Kaavoitus ja suunnittelu.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Rakennusvalvonta	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Pelastustoimi.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Investointitilanne	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7 TYTÄRYHTEISÖT.....	31
7.1 Kiinteistö Oy Vaalan Niska	31
7.2 Vaalan Vesi ja Lämpö Oy	32
INVESTOINTIOSA	34
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 1-6/2025.....	34
INVESTOINTIOSAN PERUSTELUT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
LIITE HYVINVOINTIKERTOMUS.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1 KOKO KUNTA

1.1. Yleinen taloudellinen katsaus

Talousarviokausi 2025 arviointiin sitä valmisteltaessa taloudellisesti lähelle nollatulosta. Talousarviossa koko vuoden tulos suunniteltiin noin 45 000 euroa ylijäämäiseksi. Aikaisempiin vuosiin verrattuna taloudellisesti heikompaan tulokseen vaikuttivat suurelta hintojen kallistuminen ja sitä kautta kulujen kasvu. Myös henkilöstökulujen kasvu vaikuttaa heikentävästi talousarvion tulokseen. Työllisyyspalveluiden muutos on merkittävin talouteen vaikuttava asia. Muutoksen tuomat tulot (valtionosuudet) ovat merkittävästi kuluja pienemmät. Työllisyyspalveluiden käyttökate heikkeni vuoden 2025 talousarviossa yli 1,1 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2024 tilinpäätökseen.

Viimeisen veroennusteen mukaan kunnan verotulot ovat vuonna 2025 noin 337 000 euroa suuremmat kuin talousarviossa. Viimeisimmässä ennusteessa vuoden 2025 verotulokertymäksi on arvioitu 8 511 000 €. Valtionosuuksien arvio vuoden 2025 osalta on viimeisimmän arvion mukaan 5 970 000 €, joka on noin 69 000 euroa talousarviota pienempi.

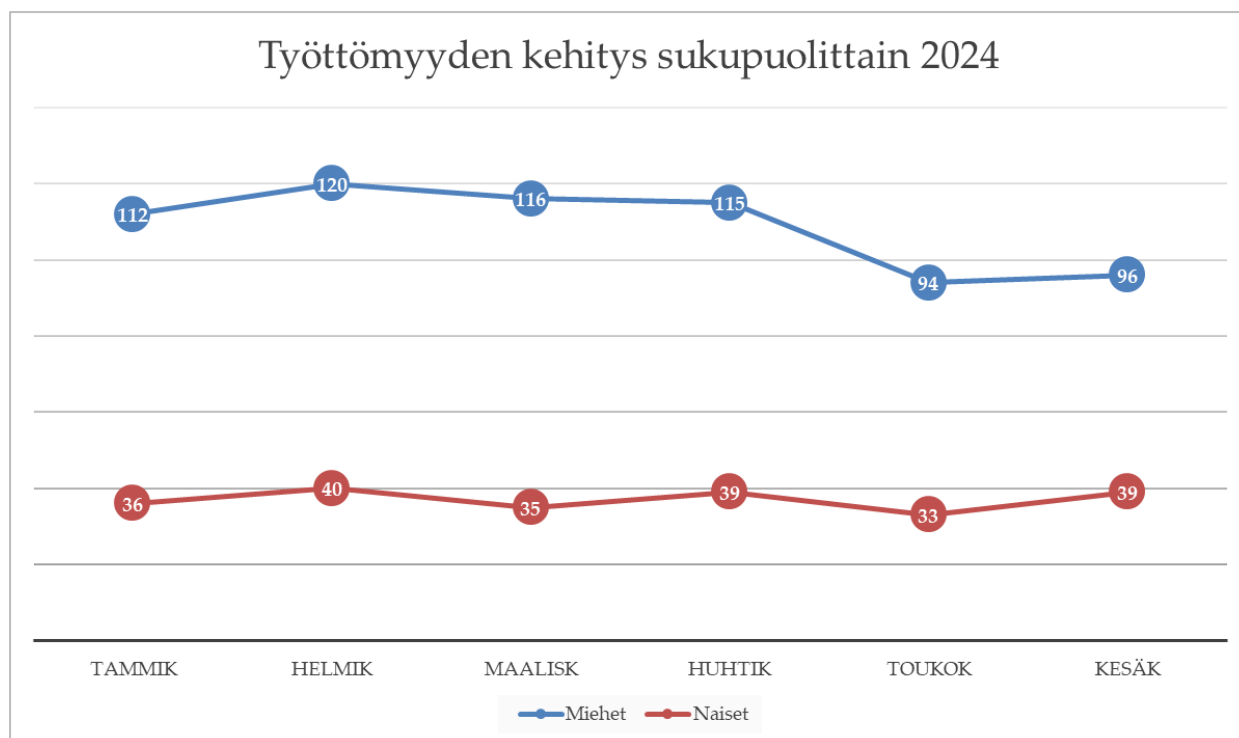
Kunnan tulos ensimmäisen puolen vuoden jaksolta on oikaisujen jälkeen noin 567 000 euroa ylijäämäinen.

1.2. Väestö ja työllisyys

Väestön kehitys (+ muuttoliikkeen ja syntyvyyden/kuolleisuuden osuus siitä). Vaalan asukasluku on laskenut alkuvuonna kahdellakymmenelläkuudella asukkaalla.

	1.1.-30.6.2025
Asukkaita kunnassa:	2557
Muuttanut kuntaan:	63
Muuttanut kunnasta:	-73
Kuollut:	-24
Syntynyt:	8
Muutos vuoden alusta:	-26

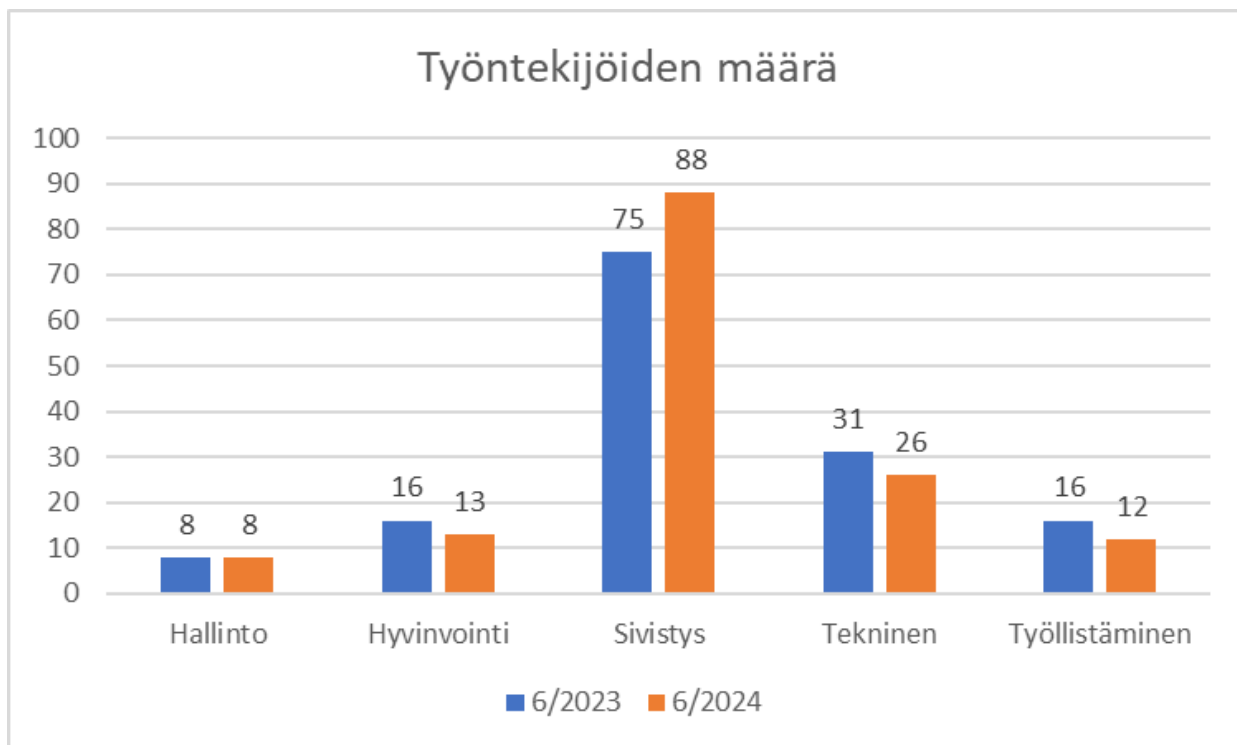
Työllisyyden kehitys. Alla olevassa kaaviossa on huomioitu myös lomautetut työntekijät. Lomautettujen määrä on laskenut alkuvuoden aikana. Tammikuussa lomautettuna oli 22 henkilöä, kesäkuussa 14 henkilöä.

Vaalan työttömien määrä on laskenut alkuvuonna. Tammikuussa työttömiä oli 148, kesäkuun lopussa 135.

1.3. Henkilöstö

Henkilöstön määrä

Henkilöstössä työllistettyjen määrä on vähentynyt neljällä vuoden takaiseen verrattuna. Henkilöstön määrässä on mukana myös kesätyöntekijöitä.

Sairauspoissaolo- ja tapaturmapäivät

	Sairauspäivät	Tapaturmat
	1.1.-30.6.2024	1.1.-30.6.2024
Hallinto	12	0
Työllistäminen	30	0
Sivistystoimi	447	1
Tekninen toimi	238	0
Hyvinvointi	53	1
Yhteensä	780	2

1.4. Talouden toteuma

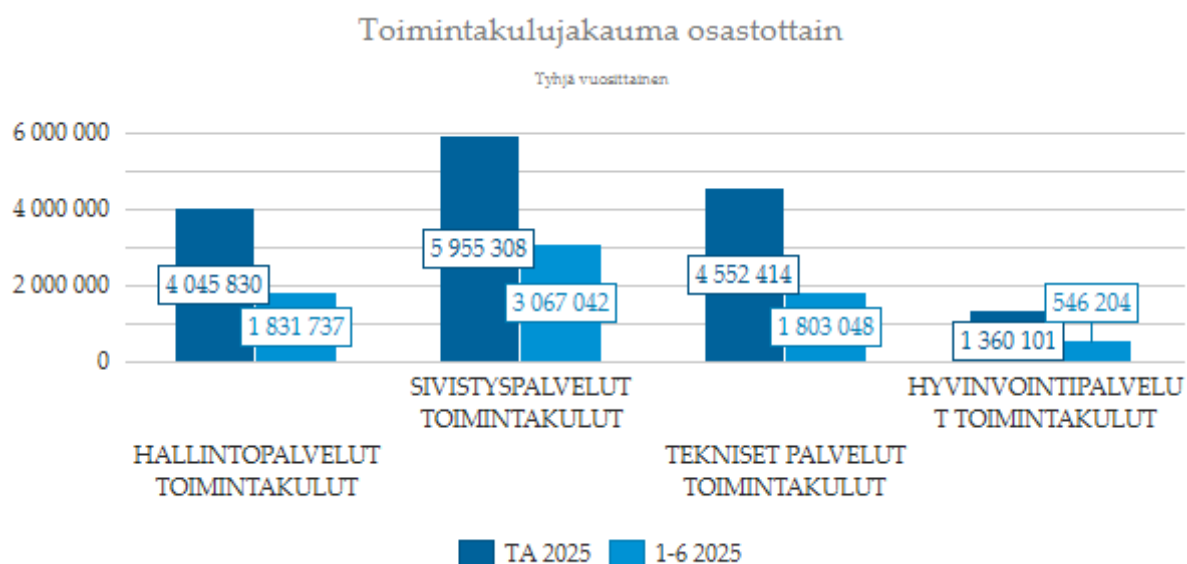
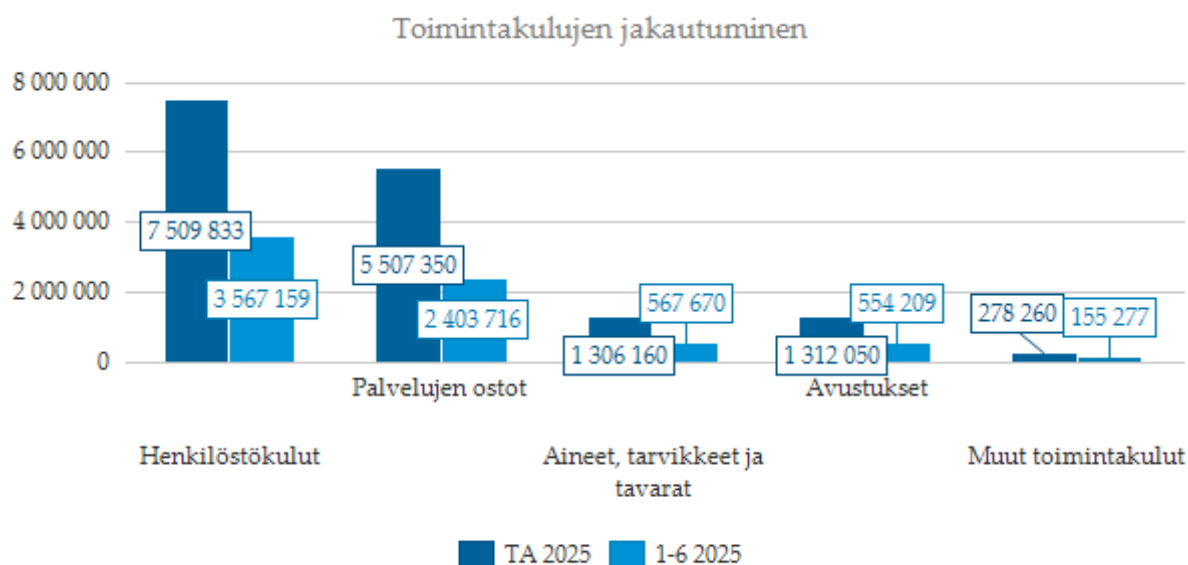
Koko kunnan osalta toimintatuotot (noin 1 056 000 €) ovat toteutuneet alle talousarvion (47,92 %). Toimintakulut ovat alittaneet tasaisen kertymän laskennallisen osuuden, n. 800 000 € (45,55 %).

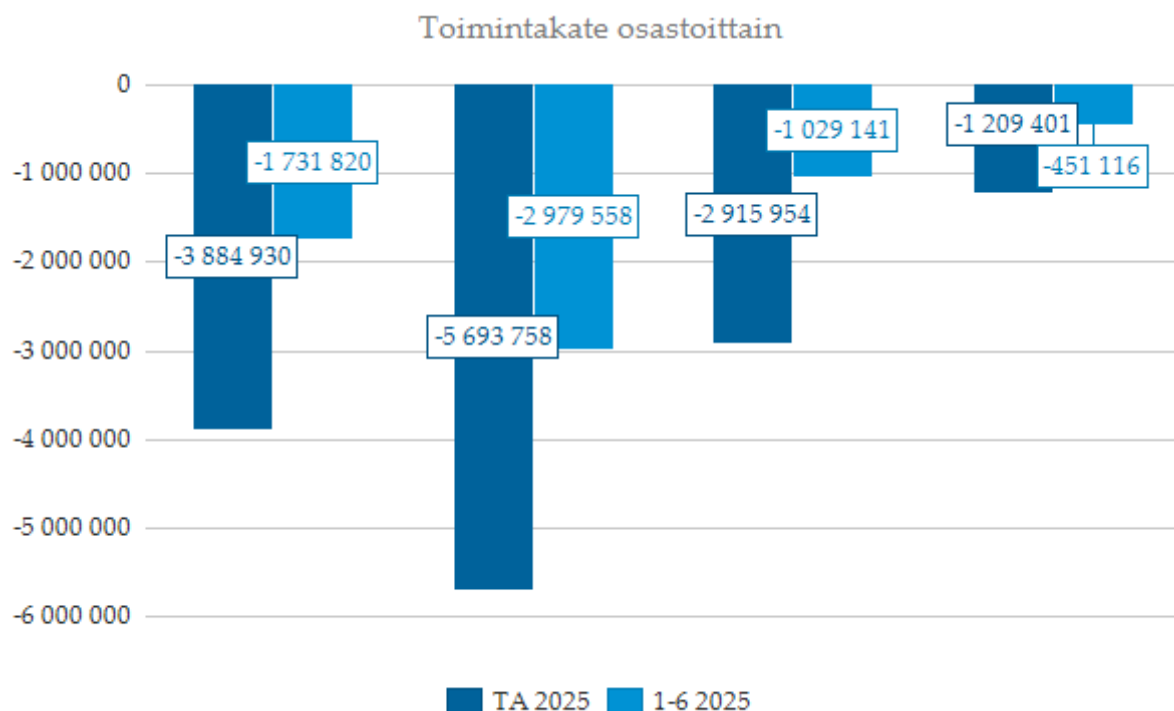
Henkilöstökulut ovat noin 3 567 000€ (47,5 %) ja noin 68 000 € suuremmat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Palvelujen ostot ovat puolivuotistarkastelussa. noin 2 400 000 € (43,65 %).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittavat tasaisen toteuman noin 6,5 prosentilla toteuman ollessa noin 568 000€.

Avustusten määrä on noin 554 000 € (42,24 %). Muut toimintakulut ylittävät tasaisen kertymän ollen noin 16 000 € (55,8 %)

1.5. Verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot ja -kulut

Vuoden 2025 osalta verotulojen ja valtionosuuksien ennusteet näyttävät tässä kohdassa vuotta toteutuvan talousarviota heikompna. Verotulot ja valtionosuudet laskevat noin 406 000 euroa talousarvioon verrattuna.

Tällä hetkellä näyttää, että toimintatuottojen osalta talousarviossa pysymien on mahdollista. Kesäkuun lopun tilanteen mukaan ulkoiset toimintatuotot ovat talousarvion mukaiset.

Toimintakulujen osalta talousarviossa pysyminen on vielä epävarmaa. Ulkoisten toimintakulujen toteumaprosentti on 45,6. Tasopalkkajärjestelmä tulee hyväsyä syyskuun loppuun mennessä ja siihen liittyvät korotukset maksetaan helmikuun alusta ähtien. Tämä nostaa henkilöstökuluja useilla prosenteilla. Toimintakatteen osalta voidaan todeta, että hankkeiden maksatukset tulevat viiveellä ja ne vaikuttavat tulojen kertymiseen oikea aikaisesti ja näin ollen heikentävät toimintakatetta, jonka toteumaprosentti on ensimmäisen kuuden kuukauden osalta 45,2.

2 HALLINTO-OSASTO

Kuluneen jakson toiminnan arviointi:

Vuonna 2025 TE-toimistot lakkautettiin ja työllisyyspalveluiden järjestäminen siirtyi kunnan vastuulle. Vaalan kunnan työllisyyspalvelujen tehtävänä on kehittää ja toteuttaa työllisyyttä edistäviä toimintoja sekä tarjota lakisääteisiä palveluita työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille.

Työllisyyspalveluissa on osallistavasti kohdattu työnhakijoita ja työnantajia, tarjottu kasvokkain lähipalveluita sekä tehty yhteistyötä muiden työllisyystoimijoiden kanssa. Työtä ja sen hakijoita on kohtautettu tavoitteellisesti sekä tarjottu asiakaslähtöisiä ratkaisuja sekä työnhakijoille että työnantajille. Työnhakijoiden kanssa on tehty arviointeja ja suunnitelmia sekä tarjottu monipuolista tukea, ohjausta ja sparrausta. Tukea on tarjottu mm. työhakemusten ja CV:n laatimiseen, työkokeilupaikan tai työpaikan löytämiseen, työhaastatteluun valmistautumiseen sekä koulutusmahdollisuuksien selvittämiseen. Työnhakijoille on kehitetty tekoälyvalmennus työnhauksen tueksi ja CV-valokuvausta on myös järjestetty. Työnantajille on puolestaan tarjottu neuvontaa ja käytännön tukea rekrytointiin, työkokeiluihin, työntekijän palkkaamiseen, oppisopimuskoulutukseen ja heille on järjestetty työnhakijoiden ehdokasasetteluja. Työnantajille on myös tarjottu maksutonta tekoälyvalmennusta ja autettu hyödyntämään erilaisia tukimuotoja, kuten Vaalallista Bonusta. Lisäksi on tarjottu konkreettista apua hakemusten, sopimusten sekä markkinoinnin ja mainonnan toteuttamiseen. Työllisyyspalveluista on ohjattu asiakkaita aktiivisesti työttömien terveystarkastuksiin ja työllisyyspäällikkö on toiminut eläkeselvittelyiden sekä Vaalallisen Bonuksen koordinoijana. Työkokeilumahdollisuuksia on myös järjestetty sekä osatyökykyisten rekrytointia on tuettu. Työllisyysasiantuntijat ovat toimineet aktiivisina jäseninä työllistämistä edistävässä monialaisen tuen yhteistoiminnassa. Lisäksi on kehitetty uudenlainen elinympäristöryhmän toimintamalli, jossa on huomioitu mm. opinnollistaminen. Vaalan työllisyyskatsausta on koottu kuukausittain ja työllisyystyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Työllisyyspalveluiden brändiä on kohotettu uusilla markkinointimateriaaleilla ja visuaalisella ilmeellä sekä vahvistettu sosiaalisen median kampanjoilla ja yhteistyöllä paikallismedian kanssa. Työttömien määrä on ollut korkeimmillaan tammikuussa (167) ja alimmillaan kesäkuussa (134). Kesäkuussa työttömyysprosentti oli 13,6 %.

Puolivuotisjakson aikana elinkeinopalveluissa on toteutettu luottamuksellisia yrityskäyntejä yhteydenottoa pyytäneisiin yrityksiin sekä aktivoivaa yrityskiertuetta siihen suostuneiden yritysten kanssa. Tavoitteena on ollut perusedellytysten luominen eri elinkeinoille, yritysneuvonta sekä aktiivinen elinkeinojen kehittämistyö. Tiedotusta on hoidettu mm. Vaalan yrittäjille suunnatun yrittäjäkirjeen avulla ja tekemällä tapahtumayhteistyötä Vaalan yrittäjät ry:n kanssa. Elinkeino-ohjelmaa on jalkautettu yrittäjien suuntaan yrityskäyntien ja haastattelujen yhteydessä ja työtä jatketaan.

Elinkeinojen kehittämisen kokonaisuuden johtamisesta on vastannut kunnanjohtaja tukenaan elinkeinopäällikkö ja viestinnän asiantuntija sekä kaavoittaja. Elinkeinojen kehittämistä on tehty Vaalan kunnassa hallinto-osastolla elinkeinojen vastuualueella sekä viestinnässä ja työllistämispalveluissa, mutta myös teknisellä osastolla erityisesti maankäytön suunnittelun ja kiinteistöjen osalta.

Vaalassa on yritysten suuntaan viestinnässä ollut käytössä Hyvällä tuulella Vaalassa -kampanja ja positiivinen kokeilukulttuuri – käytössämme on slogan 'uskallamme rohkeasti sekä onnistua että epäonnistua'. Oppiminen ja kehittyminen kokemuksiin ja tutkittuun tietoon perustuen ovat olleet tekemisemme keskiössä. Kunta on toiminut mahdollistajana, auttanut, opastanut ja kulkenut yrittäjien vierellä. Tavoitteena on ollut virkeä, ennakkoluuloton ja uudenlainen yrittäjyys.

Yhdessä yrittäjäjärjestön kanssa toteutettiin toukokuun lopussa Vaalan kesän avaus -tapahtuma, johon osallistui Vaalan torilla noin 400 kuntalaista ja kesäasukasta. Tapahtumassa markkinoitiin Vaalan kunnan eri toimijoiden järjestämiä kesätapahtumia. Myös Vaalan kunnan tonttitarjonta oli esillä.

Alkuvuonna 2024 käynnistynyt Visit Vaala -nettisivujen työstäminen eteni 2025 toteutukseen matkailuyritysten kontaktoinneilla ja sivusto otettiin käyttöön huhtikuussa 2025. Kunnan viestintä on jatkunut aktiivisena jakson aikana. Viestinnällä on vahvistettu yhteisöllisyyttä, kotiseutuylpeyttä ja identiteettiä Vaalan kunnan sisällä sekä lisätty Vaalan kunnan tunnettuutta ja vahvistettu kunnan positiivista imagoa ja hyvää mainetta.

Yrittäjällä tai yrittäjäksi aikovalla on Vaalassa ollut käytössään sekä kunnan että yhteistyötahojen neuvontapalveluja ja rahoitusmahdollisuuksia. Autoimme yrityksiä yhteistyökumppaneidemme kanssa tarvittaessa mm. markkinoiden kartoituksessa, liikeidean kehittämisessä, kannattavuuden laskennassa, yrityksen perustamisessa, rahoituksen hakemisessa ja sopivien toimitilojen löytämisessä. Yrityksiä on autettu myös kehittämis-, sijoittumis-, rahoituspalveluiden hyödyntämisessä.

Elinkeinojen kehittämistyötä on tehty myös kunnan osaomistamassa kehitysyhtiössä Humanpolis Oy:ssä, joka vastaa erityisesti matkailutoimialan kehityksestä. UNESCO:n Rokua Geoparkin alueen matkailu on lisääntynyt, ja tätä kehitystä tukevaa toimintaa on jatkettu. Humanpolis Oy päivitti matkailun kehittämissuunnitelman vuosille 2024-2027 ja on koordinoanut, kehittänyt, hallinnoinut ja toteuttanut Rokua Geopark- aluetta koskevia matkailu-, ympäristö-, kulttuuri- ja hyvinvointihankkeita sekä on ollut alueen ja alueen kuntien aktiivinen edustaja kansallisessa ja kansainvälisessä matkailun ja ympäristön kehittämistyössä. Matkailun toimenpiteitä ja toimeenpanoa on jatkettu tuon kehittämissuunnitelman mukaan.

Uusien yritysten perustamisen järjestäminen sekä liiketoiminnansuunnittelu uusissa liikeideoissa on järjestetty yhdessä Oulun seudun uusyrityskeskus ry:n kanssa ja omistajanvaihdosneuvonnassa on tehty yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät ry:n kanssa. Leader-rahoitusasioissa on tehty yhteistyötä Oulujärvi-Leader ry:n kanssa.

Kunnan viestintä on jatkunut aktiivisena jakson aikana. Viestinnällä on vahvistettu yhteisöllisyyttä, kotiseutuylpeyttä ja identiteettiä Vaalan kunnan sisällä sekä lisätty Vaalan kunnan tunnettuutta ja vahvistaa kunnan positiivista imagoa ja hyvää mainetta.

Kesäkuussa on aloitettu valmistelu asianhallintajärjestelmä Dynastyn päivitysversioon 10.5. Kesäkuussa toteutettiin Ict-palveluiden Oulunkaaren serverin alasajo ja sen myötä myös sen kustannukset poistuivat.

Atk-palveluissa on valmistauduttu uuden kunnan viraston käyttöönottoon mm. av- ja verkkosuunnittelun sekä kuidun rakennuttamisen osalta.

Kuluvan kauden aikana järjestettiin tuplavaalit. Alue- ja kuntavaalit järjestettiin ensimmäistä samaan aikaan. Uuden valtuuston vastaanottoon valmistauduttiin mm. suunnitelmalla kouluksia ja ryhmäytymistä sekä järjestelmien ja laitteiden osalta. Uuden kunnan virastoon liittyen

on valmisteltu uusia sähköisiä lomakkeita, joita voidaan ottaa käyttöön syksyn 2025. Niiden tarkoitus on kuntalaisten parempi palvelutarjonta.

TOIMENPIDE 2025: KUNTALAISILLE PAREMMAT JA SAAVUTETTAVAMMAT SÄHKÖISET PALVELUT. VUODEN AIKANA OTETAAN KÄYTTÖÖN 2-5 SÄHKÖISTÄ ASIOINNIN PALVELUA JA KERÄTÄÄN PALVELUISTA PALAUTETTA. SÄHKÖISEN ASIOINNIN PALVELUIDEN LAAJENTAMISTA SELVITETÄÄN PALAUTTEIDEN PERUSTEELLA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Vakaa ja parantuva taloustilanteemme mahdollistaa ihmislähtöiset, laadukkaat ja kattavat lähi- ja digipalvelut sekä niiden kekseliään kehittämisen.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Palveluista on saatu palautetta ja niitä on kehitetty sen mukaisesti.	Hallinnon suunnittelija, Vastuualueiden esihenkilöt
Uusia sähköisiä palveluita on otettu käyttöön. Sähköisiä palveluita otetaan käyttöön myös loppuvuoden aikana. Keräämme palautetta myöhemmin syksyllä.	

TOIMENPIDE 2025: LÄHIPALVELUIDEN TOTEUTUS LAADUKASTA SEKÄ TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN HALLINTA ON TULOKSELLISTA JA TALOUDELLISESTI TEHOKASTA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Huolehdimme kuntalaistemme edusta hyvän elämän turvaamiseksi tasapuolisesti asuinpaikasta riippumatta – yhdyspinnat ja palvelupolut alueemme eri toimijoiden kanssa ovat toimivia.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Työttömien Kelan osuuksien maksut pysyvät talousarvion mukaisia ja asiakkaita palvellaan vähintään lain mukaisten mukaisesti.	Hallintojohtaja, Työllisyyspäällikkö
Tämän hetken tilanteen mukaan olemme tavoitteen mukaisessa toiminnassa.	

TOIMENPIDE 2025: MATKAILUN KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TOIMEENPANEMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Ainutlaatuinen Rokua Geoparkimme vetää puoleensa yhä enemmän niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin matkailijoita ympäri vuoden.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Opastekylttien kuntoon laittaminen. VisitVaala-sivuston kävijämäärä.	Humanpolis, Elinkeinopäällikkö, Kunnanjohtaja, Tekninen johtaja
Visit Vaala sivuston käyttöönoton jälkeen sivuston kävijämäärä ja tunnettuus on ollut hyvin tasaaisessa kasvussa. Sivustolla on kävijöitä ja siitä on saatu palautetta ja kehitystyö voi palautteen myötä jatkua. Opastekylttien kunnostusta aloitettu.	

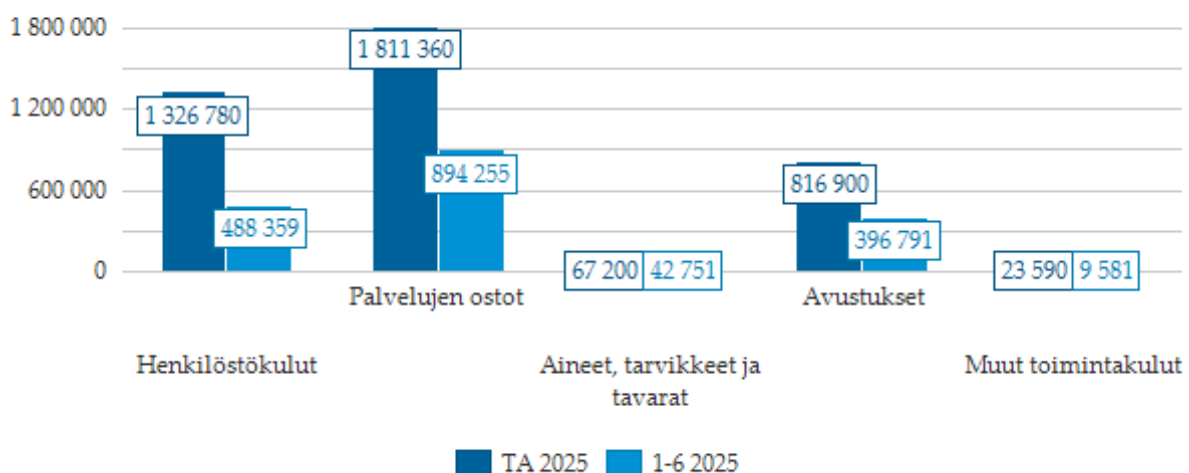
TOIMENPIDE 2025: OSAAVAN TYÖVOIMAN SAATAVUUDEN VARMISTAMINEN, TYÖPERÄISEN MUUTON LISÄÄMINEN, KOULUTUSYHTEISTYÖ JA YRITYSTEN TUKIPALVELUIDEN VAHVISTAMINEN SEKÄ TYÖHYVINVOINTIIN PANOSTAMINEN.	
Valtuustokauden kärkihanke: Huolehdimme kuntalaistemme edusta hyvän elämän turvaamiseksi tasapuolisesti asuinpaikasta riippumatta – yhdyspinnat ja palvelupolut alueemme eri toimijoiden kanssa ovat toimivia.	
Arviointimittarit	Vastuutaho

Hankerahoitus, jatkokehittämiselle saatu rahoitus	Elinkeinopäällikkö, Hankekehittäjä
Työllisyyden jatkohanketta valmistellaan parhaillaan	

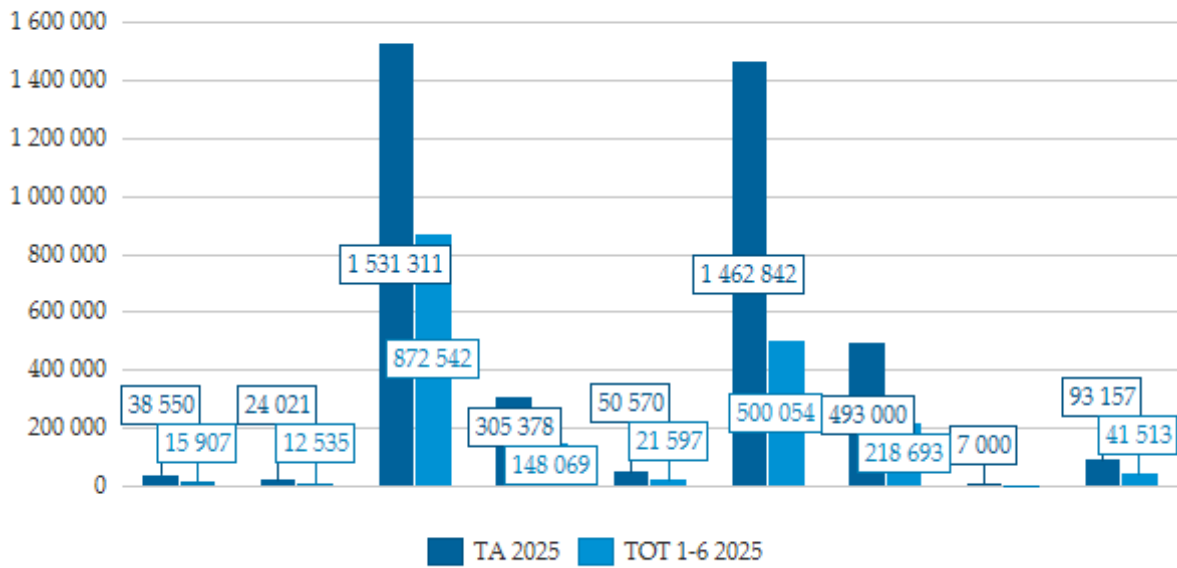
TOIMENPIDE 2025: TOIMIVAT YRITYSPALVELUT JA AKTIIVINEN YRITYSKEHITTÄMISTYÖ JA YRITYS-HANKINTA	
Valtuustokauden kärkihanke: Virkeä, ennakkoluuloton ja uudennainen yrittäjyys tuottaa innovatiivisia palveluita ja tuotteita paitsi paikallisyhteisöllemme, myös muualle maailmaan. Kunta mahdollistaa, auttaa, opastaa ja kulkee vierellä.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Invest In -sijoittujien määrä ja laatu, yritysbarometri, syntyvien työpaikkojen määrä, yritystonttien tarjonta ja toimitilarakentaminen.	Elinkeinopäällikkö, Kunnanjohtaja, Tekninen johtaja
Kunnanjohtaja ja kaavoituspäällikkö ovat omalta osaltaan olleet edistämässä suurhankkeita. Elinkeinopäällikkö on keskittynyt paikallisten yrittäjien asioihin. Kokonaisuudessaan Vaala kiinnostaa uusia yrittäjiä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.	

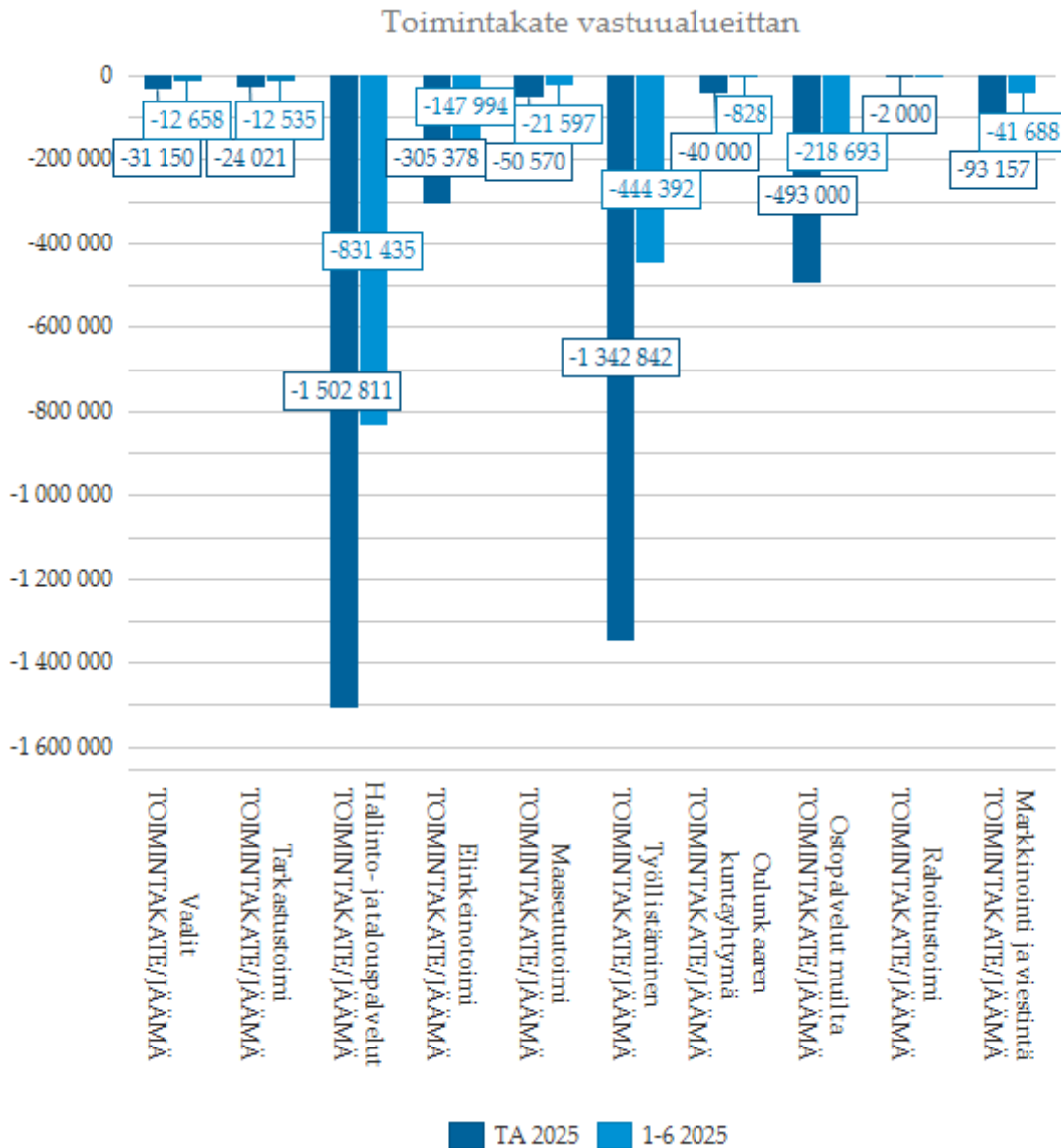
TOIMENPIDE 2025: VETO- JA PITOVOIMAN LISÄÄMINEN JA POSITIIVISEN KUNTAKUVAN YLLÄPITO	
Valtuustokauden kärkihanke: Vaala on tunnettu elämyksellisen vapaa-ajan, mökkeilyn ja etätyön mahdollistava kunta, jossa on monia houkuttelevia mahdollisuuksia myös vakitukselle asumiselle.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Tulomuuton kasvu, sijoittuminen eri mittareilla parempi mm. yritysbarometri, asukasluvun kehitys, yritysten kasvu ja sijoittautuminen, asuntotuotannon lisääminen ja asuntokannan parantuminen	Johtoryhmä, Viestinnän asiantuntija, Elinkeinopäällikkö
Tavoite pystytään arvioimaan vasta tilinpäätöksen yhteydessä	

Toimintakulujen jakautuminen

Toimintakulujakauma vastuualueittain

(ulkoinen + sisäinen)	TOT 1-6 2025	TA 1-6 2025	TOT % 1-6 2025	TOT 1-6 2024	Erotus 2025-2024
TOIMINTATUOTOT	99 917 €	80 450 €	62,10 %	113 598 €	-13 681 €
Myyntituotot	3 074 €	3 950 €	38,91 %	10 641 €	-7 567 €
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	55 662 €	72 500 €	38,39 %	97 044 €	-41 382 €
Muut toimintatuotot	41 181 €	4 000 €	514,77 %	5 914 €	35 268 €
TOIMINTAKULUT	-1 831 737 €	-2 023 913 €	45,27 %	-1 513 111 €	-318 626 €
Henkilöstökulut	-488 359 €	-664 388 €	36,81 %	-512 767 €	24 408 €
Palvelujen ostot	-894 255 €	-905 680 €	49,37 %	-859 259 €	-34 996 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 751 €	-33 600 €	63,62 %	-32 755 €	-9 996 €
Avustukset	-396 791 €	-408 450 €	48,57 %	-91 576 €	-305 215 €
Muut toimintakulut	-9 581 €	-11 795 €	40,62 %	-16 754 €	7 173 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 731 820 €	-1 943 463 €	44,58 %	-1 399 513 €	-332 307 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3 716 994 €	5 343 522 €	34,77 %	3 823 404 €	-106 410 €

3 HYVINVOINTIOSASTO

Kuluneen jakson toiminnan arviointi:

Hyvinvointiosaston vastuualueeseen kuuluvat hyvinvointipalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut ja kulttuuripalvelut (sis. Lamminahon museotoiminnan). Vastuualueen johtajana on hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat palvelusihteeri, hyvinvointisuunnittelija, hyvinvointikoordinaattori, nuorisotyöntekijä, etsivä nuorisotyöntekijä (osittain projektirahoituksella), vapaa-ajanohjaaja ja maahanmuuttokoordinaattori.

Lisäksi HOP-hanke (hyvinvointia, osallisuutta ja pärjäämistä -hanke) on jatkunut ja hankkeessa on työskennellyt hankekoordinaattori. Kunnassa poikkihallinnollisesti toimiva hankekehittäjä työskentelee hyvinvointiosastolla, mutta työpanosta jaetaan eri osastojen kesken. Kirjastossa työskentelee kirjastonhoitaja ja kirjastovirkailija. Lisäksi Tulevaisuuden kirjasto -hankkeen hankekoordinaattori on työskennellyt kunnassa kirjastolta käsin.

Kokonaisuutena tammi-kesäkuussa 2025 hyvinvointiosaston toimintatuotot olivat 95 088 € (63,1 %) ja toimintakulut -546 204 € (40,2 %), josta henkilöstökulut olivat -354 040 € (52,7 %). Vuosikate oli vastaavasti kokonaisuutena -451 116 € (37,3 %).

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointiosaston perustehtävänä on vastata kunnan poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin laaja-alaisesta edistämisestä. Hyvinvointiosaston toimintaa ohjaavat kuntastrategiaan ja kuntastrategian liitetaulukon sekä valtuustokauden laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan kirjatut visiot, päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointiosaston tavoitteena on tukea kaikenikäisten vaalalaisten hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Vuoden 2025 hyvinvointisuunnitelman mukaisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen arviointi kuluneen puolen vuoden osalta on valtuuston esityslistan liitteenä.

Hyvinvointisuunnitelman keskeisiä kärkitavoitteita ovat olleet ikäihmisten kotona pärjäämisen tukeminen, yksinäisyys, ehkäisevä päihdetyö, koulukiusaaminen ja taloudellinen hyvinvointi.

Ikäihmisten kotona pärjäämisen tueksi kunnassa on jatkettu ikäihmisten maksuttomia kuntosalivuoroja ja Rokuan uintiretkiä. Kevättalvella yli 65-vuotiaille jaettiin maksuttomia liukuesteitä, joilla pyrittiin ehkäisemään kaatumisia.

Yksinäisyyden ehkäisemiseksi kaikille avoin Olohuone-toiminta on jatkunut matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina kirkonkylällä, Säräisniemellä, Suutarinkylällä ja Veneheitossa. Olohuoneen vaihtuvia teemoja alkuvuodesta 2025 on ollut kaatumisen ehkäisy, proteiinin saanti ruokavaliosta ja arkiliikkuminen. Olohuone-toimintaa koordinoi hyvinvointisuunnittelija yhdessä vapaa-ajanohjaajan kanssa.

Ehkäisevä päihdetyö on huomioitu kaikissa kunnan tapahtumissa ja palveluissa, erityisesti

nuorisotyössä. Maaliskuussa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue keräsi alueen kunnista kokemustietoa Päihdetilannekyselyllä. Kyselyllä kartoitettiin yli 18-vuotiaiden asukkaiden näkemyksiä ja mielipiteitä alkoholiin ja muiden päihteisiin sekä rahapelaamiseen liittyen. Vaalassa kyselyyn vastasi 59 kuntalaista. Kyselystä saatu kokemustieto tuodaan osaksi laajaa hyvinvointikertomusta ja kunnassa tehtävää ehkäisevää päihdetyötä. Toukokuussa yhtenäiskoululla järjestettiin Viisaasti kesälomille - tapahtuma ehkäisevän päihdetyön teemoilla.

Taloudellisen hyvinvoinnin edistäminen on huomioitu kaiken ikäisiä kuntalaisia koskevassa hyvinvointityössä esimerkiksi siten, että valtaosa kunnan järjestämistä tapahtumista on ollut maksuttomia tai kustannus osallistujille on ollut varsin kohtuullinen.

Maahanmuuttajien kotoutumistyö on supistunut alkuvuoden aikana kotoutuja-asiakkaiden vähenemisen myötä. Maahanmuuttokoordinaattori on vastannut kotoutujien neuvonnasta liittyen niin erilaisten arkisten asioiden hoitamiseen kuin myös eri viranomaisstahojen kanssa hoidettavaan asiointiin. Hyvien väestösuhteiden edistämiseksi kunnassa järjestettiin kansainvälisiä kahviloita. Maahanmuuttokoordinaattori on tehnyt osaston sisällä tiivistä yhteistyötä kotoutumisasioissa hyvinvointisuunnittelijan kanssa. Asiakkaiden vähentymisen johdosta maahanmuuttokoordinaattorin työpanosta käytettiin kevään edetessä enemmän kirjastopalveluissa.

Kevään aikana hyvinvointiosastolla alettiin valmistella laajan hyvinvointikertomuksen kokoaamista. Myös eri-ikäisiä kuntalaisia osallistettiin hyvinvointikertomuksen valmisteluun työpajoissa ja Meidän Vaala- tilaisuuksissa. Kuntalaisilla oli mahdollisuus arvioida kunnassa tehtyä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä sekä tuoda esiin tarpeita tulevalle valtuustokaudelle.

Hyvinvointijohtaja on ollut aktiivisesti mukana maakunnallisessa ja valtakunnallisessa (Terve kunta -verkoston johtoryhmä) hyvinvointityön kehittämisessä, jolloin kehittämistyötä pystyy heti huomioimaan kunnan hyvinvointityössä. Hyvinvointikoordinaattori on vastaavasti mukana elintapaohjauksen maakunnallisessa kehittämistyössä ja hyvinvointisuunnittelija mielen-terveys- ja päihdetyötä edistävässä MiePäVäki-verkostossa sekä ehkäisevän päihdetyön verkostossa.

Vaikuttamistoimielimistä vanhus- ja vammaisneuvosto on kokoontunut alkuvuoden aikana säännöllisesti. Samoin vapaa-ajanasukasneuvosto on pitänyt kokouksensa suunnitellusti ja kokouksissa on käsitelty Vaalan kunnan vapaa-ajanasukkaita koskevia, ajankohtaisia asioita. Nuorisoneuvostossa edustajat vahtuivat alkuvuoden aikana ja kokoukset järjestettiin suunnitellusti. NOP (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) kokoontui vuoden ensimmäisellä puoliskolla kaksi kertaa.

Liikuntapalvelut

Ohjatut ikäihmisten ja erityisryhmien kuntosalivuorot sekä Rokuan uintiretket ovat jatkuneet entiseen malliin. Sekä kuntosaliryhmät- että uintiretket ovat olleet hyvin suosittuja.

Liikuntapalveluissa tarjottiin kuntalaisille tammi- ja helmikuun ajan ulkojumppaa, mutta vähäisen kiinnostuksen vuoksi kokeilu lopetettiin. Liikunta- ja elintapaohjaustuokioita on kuitenkin tarjottu muun toiminnan, kuten olohuone -kerhojen yhteydessä. Liikuntapalveluissa huhtitoukokuun ajan harjoittelussa olleen liikunnanohjaaja (amk) opiskelijan toimesta vietiiin Säräisniemelle kuva- ja tekstiopasteita, jotka kannustavat erilaisiin omatoimisiin jumppaliikkeisiin ulkoilureitin varrella.

Kuntalaisten liikkumista on edistetty huomioimalla liikunnallisuus myös tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa. Esimerkkeinä pääsiäistapahtuma, ohjattu retki Laajalammelle ja yhteistyössä nuorisotyön kanssa toteutetut kuplapallo- ja SUP-lajikokeilut kesäkuussa. Kesäkuussa Vaalahalliin hankittiin erilaisia liikuntavälineitä kaikkien hallilla aikaansa viettävien käyttöön. Alakoulun oppilaille puolestaan järjestettiin toukokuussa koulupäivän aikana toteutettu pyöräilyteemainen liikennekasvatustapahtuma.

Huhtikuussa kuntalaisille tehtiin maksuttomia InBody-mittauksia kolmena eri päivänä ja samalla annettiin yksilöllistä liikuntaneuvontaa sitä haluaville. Lisäksi Vaalasta on kerätty keväällä ryhmään suomalaiseen Finger-tutkimukseen pohjautuvaan elintaparyhmään, jonka toiminnan on tarkoitus käynnistyä jälkimmäisellä vuosipuolikkaalla. Kyseissä mallissa yhtenä osana on liikunta.

Nuorisopalvelut

Nuorisoiltoja järjestettiin yksityiseltä toimijalta vuokratuista väistötiloista käsin.

Keväällä 2025 nuorisotilalla toimi tiistaista torstaihin koulun keskipäivän kerhot, torstaisin Nuortenklubi ja perjantaisin nuortenillat. Iltatoiminnoissa on tarjottu lämmintä ruokaa. Keväällä toteutettiin kokeilu viikoittaisesta nuortenklubista, jonka perusteella toiminta tullaan vakinaistamaan ensi syksynä viikoittaiseksi. Nuorten toiminnassa huomiottiin eri teemat, juhlapyhät ja eri kulttuurit.

Hiihtolomalla toteutettiin päiväleiritoimintaa Vanulla, pienten lanit, yöleiri Kurikkavaarassa sekä retki laskettelemaan.

Vuosittainen työelämään valmentava Ajokortti työelämään- koulutus järjestettiin yhteistyössä 4H:n kanssa. Kesätyösetelit jaettiin maaliskuussa. Tänä vuonna kesätyöseteli laajennettiin kokeiluluontoisesti koskemaan myös 14-vuotiaita ja ensi vaikutelma kokeilusta oli onnistunut.

Viisasti kesälomille - tapahtuma järjestettiin koululla 6. luokkalaisista ylöspäin erilaisten toiminnallisten pisteiden merkeissä. Päivään osallistui myös koulupoliisi. Koulun päättäreissä nuorisotila oli auki pidempään ja liikkuvaa nuorisotyötä toteutettiin tilojen sulkeuduttua.

Polku-hanke saatiin päätökseen kevään aikana ja sen päätösseminaari oli kesäkuussa. Hankkeessa kirjoitettiin alueellisen nuorisotyön perussuunnitelma Vaalan, Utajärven ja Muhoksen alueelle. Lisäksi vuoden ensimmäisellä puoliskolla aloitettiin yhteistyö Nuorten ystävien Onnikka-hankkeen kanssa.

Kesäleiritoimintaa järjestettiin Rokuan tähdessä luontoliikuntaleirin merkeissä ja Vanulla luontoleiri- teemalla. Nuortenklubi oli auki myös kesäkuun.

Erilaisia tapahtumia kevään ja kesän aikana oli monipuolisesti kuten esimerkiksi ystävänäpäivän valokuvaus koululla, kesänavaustapahtuma, kepparikisat, nuotio- ja kalastusiltoja. Lisäksi järjestettiin lajikokeiluja, BodyZorb-kuplapalloa Sahanrannassa, reunion-kohtaamistapahtuma entisille Vaalaisille nuorille Vaalahallissa, perheiden ohjattu luontoretki ja tehtävärata Laajalammella, Poika ja Ilves elokuva, Lasten oma rantatapahtuma, Nelli ja Niilon pellepuisto sekä Aarreseikkailu Sahanrannassa.

Nuorisotyöntekijä ja etsivä nuorisotyöntekijä ovat osallistuneet säännöllisesti yhtenäiskoulun ja lukion oppilas-/opiskelijahuoltoryhmiin sekä NOP-verkoston (nuorten ohjaus – ja palveluverkoston) kokouksiin. Lisäksi on tehty yhteistyötä poliisin harvapartion kanssa.

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyöntekijä on jatkanut toimintaansa aktiivisesti ja tavoitteellisesti, tavoittaen 15–28-vuotiaita nuoria eri tavoin. Tavoittelua ja tiedottamista on tehty jalkautumalla nuorten pariin, yhteistyöverkostoissa, sosiaalisessa mediassa ja ilmoitustauluilla nuorille, heidän läheisilleen sekä yhteistyötahoille.

Yksilöasiakastyö on ollut säännöllistä. Etsivä on ollut kontaktissa 1-6/2025 aikana 17 nuoreen ja tarjonnut heille tukeaan. Yhteistyö on jatkunut 12 nuoren kanssa. Näiden lisäksi etsivä on ollut läsnä nuorten parissa osallistumalla viikoittain säännöllisesti torstaisin Nuortenklubeihin (7.lk-28-vuotiaat) ja perjantaisin nuorteniltoihin sekä olemalla tavoitettavissa säännöllisesti Etapin (Vaalan hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen palvelut) avoimissa ovissa.

Kouluyhteistyötä on tehty maanantaisin koulukeskuksella avoimien ovien muodossa, erityisesti 9. luokkalaisten ja lukiolaisten kanssa. Etsivä on pitänyt ehkäisevän päihdetyön tunteja koulukuraattorin kanssa, ollut läsnä koulupäivien aikana ja osallistunut opiskeluhoitokeskusten toimintaan. Yhteistyössä Hop-hankkeen hankekoordinaattorin kanssa tehtiin abiturienteille opas heitä koskevasta Vaalan palveluista.

Etsivä on tehnyt tiivistä yhteistyötä HOP-hankkeen kanssa asiakastyössä, osallistunut kunnan työllisyystyöryhmään ja ollut mukana kirjoittamassa Polku-hankkeessa alueellisen nuorisotyön perussuunnitelmaa. Etsivä oli keväällä tarjoamassa etsivän nuorisotyön tukea (Aikalisä-toiminta) kutsuntoja edeltävään kutsuntaterveystarkastukseen osallistuville.

Kesätoimintaan on viikoittaisen Nuortenklubin lisäksi sisältynyt yhteistyössä Utajärven etsivän nuorisotyöntekijän kanssa teemallisia Discord-iltoja touko- ja kesäkuussa (1–5 osallistujaa/ilta), etsivien nuortenillat molemmissa kunnissa sekä asiakasnuorten yhteinen Nuotta-leiri Hyvärilän nuorisokeskuksessa.

Kirjastopalvelut

Alkuvuoden ajan (toukokuun alkuun saakka) kirjastonhoitajalla oli sijainen hänen opintovapaansa ajan. Helmikuusta toukokuun alkuun kirjastossa työskenteli kuntouttavassa työtoiminnassa oleva henkilö neljänä päivänä viikossa. Hankekoordinaattori jatkoi työssään Tulevaisuuden kirjasto -hankkeessa. Maahanmuuttokoordinaattori työskenteli huhtikuusta elokuun alkuun saakka pääsääntöisesti kirjastolla kirjastoapulaisen tehtävissä johtuen ukrainalaisten äkillisesti vähentyneestä määrästä kunnassa. Kirjastossa työskenteli neljä työelämään tutustujaa ja kaksi 14-17-vuotiasta kesäsetelinuorta.

Olohuone-kerhoja alettiin pitämään kirjastolla tammikuussa, ja ne kokoontuivat kerran kuussa toukokuuhun saakka. Lions Clubin Rauha ilman rajoja -julistenäyttely oli kirjastossa tammikuun ajan. Helmikuussa oli Luonto lainassa -viikon luento, keskustelutilaisuus osallisuudesta, Ritva Gallan Valon pisaroita -taidenäyttely ja kansainvälinen kahvila. Helmi-maaliskuussa oli esillä satakielikuukauden yhteisötaideteos. Valon pisaroita -taidenäyttely jatkoi maaliskuun ajan. Kirjaston päivää vietettiin maaliskuussa kakkukahvien ja suuren kirjastokeskustelu-striimin merkeissä. Nepsy-keskustelutilaisuuksia järjestettiin maaliskuussa kaksi kertaa yhteistyössä HOP-hankkeen kanssa. Vaalitori ja nuorten vaalit järjestettiin maaliskuussa. Osallistava piennäyttely Lavastettu mielenosoitus oli esillä maaliskuussa. Huhtikuussa olivat pehmovaalit ja Mielen voimavarat -keskustelutilaisuus. Toukokuussa oli Oulujärven kansalaisopiston erityisryhmän Ilon lähteellä -kuvataidenäyttely ja lasten ja nuorten elokuvailta. Kirjastovirkailijan vetämä lukupiiri kokoontui kerran kuukaudessa kesätaukoa lukuunottamatta. Kirjasto oli mukana Vaalan Yrittäjien ja kunnan yhdessä järjestämässä Kesän avaus -tapahtumassa. Kesäkuussa oli Adam Lechanin taidenäyttely Dinosaurs and other animals. Uutena toimintadeana, osana Tulevaisuuden kirjasto -hanketta otettiin kesän ajaksi käyttöön Peräkonttikirjastot, jotka alkoivat kiertää sivukylillä kesäkuusta lähtien. FestiVaala-viikolla oli pop up -kirjasto ja satutunti Uiton makasiinilla, kirjastopiknik kirjastolla sekä pop up -kirjastoja tapahtumien yhteydessä. Digiopastusta annettiin tarpeen mukaan. Tulevaisuuden kirjasto -hanke jalkautui kunnan eri tapahtumiin.

Kirjastolla otettiin käyttöön Vaalassa tapahtuu -tapahtumakansio, josta löytyvät Vaalassa järjestettävien tapahtumien julisteet. Kirjaston kuntalaiskysely oli avoinna tammikuun ajan. Yhteiskunnallinen lukuhaaste alkoi tammikuussa. Yhteispalapeli ja yhteisneule tulivat huhtikuussa. Palapelien vaihtopiste perustettiin kesäkuussa.

Osa koululuokista ja varhaiskasvatuksen ryhmät kävivät säännöllisesti kirjastossa pääsääntöisesti omatoimijalla. Kirjaston henkilökuntaa oli paikalla tarpeen mukaan. Alkuvuodesta kirjastovirkailija kävi päiväkodilla pitämässä satutuokioita.

2.6. siirryttiin kesäaukioloaikoihin kesä-elokuuksi. Kirjasto sai Tulevaisuuden kirjasto 2-hankkeelle rahoituksen kesäkuusta vuoden loppuun saakka.

Kulttuuripalvelut

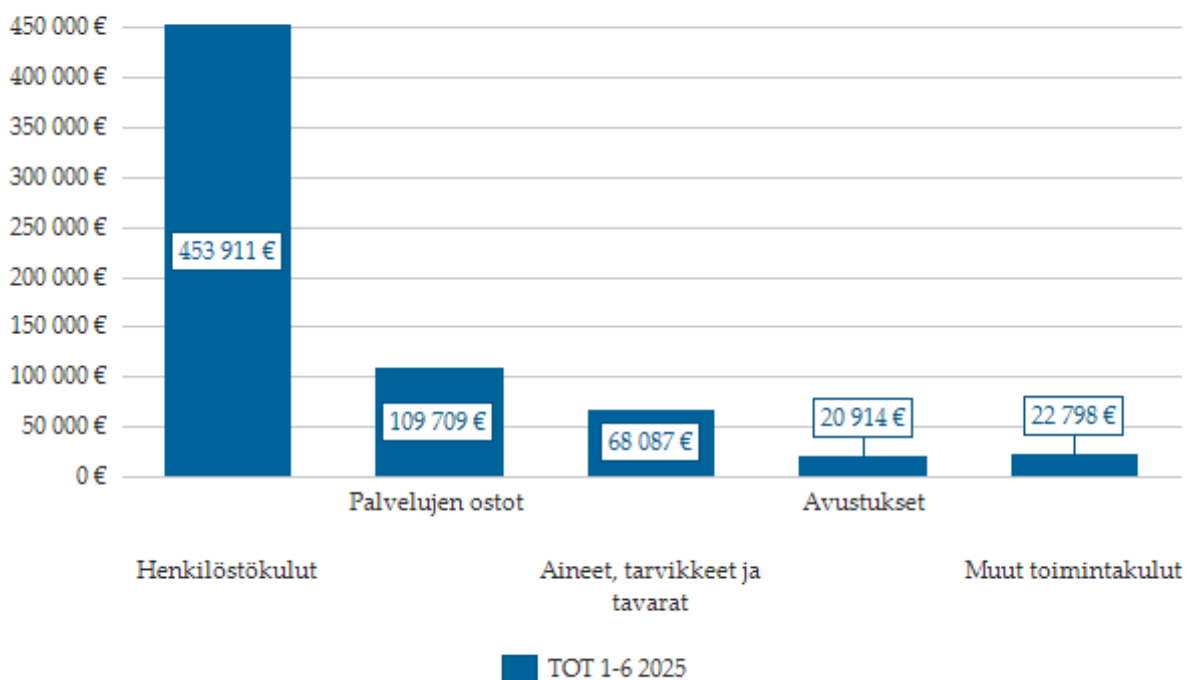
Vuoden 2025 alkupuolisko on ollut Vaalan kulttuuripalveluissa innokasta valmistelun ja ohjelmatuotannon aikaa. Kulttuuripalveluissa on vuoden alusta lähtien aktiivisesti tehty suunnittelutyötä Oulu2026 – Euroopan kulttuuripääkaupunki vuoteen liittyen. Yhteistyö Utajärven ja Muhoksen kanssa Humanpoliksen hallinnoiman ”Tarinoita tapahtumien virrassa” -hankkeen

myötä on mahdollistanut laaja-alaisempaa ja yhteisöllisempää kulttuurituotantoa Oulujoki-laaksossa.

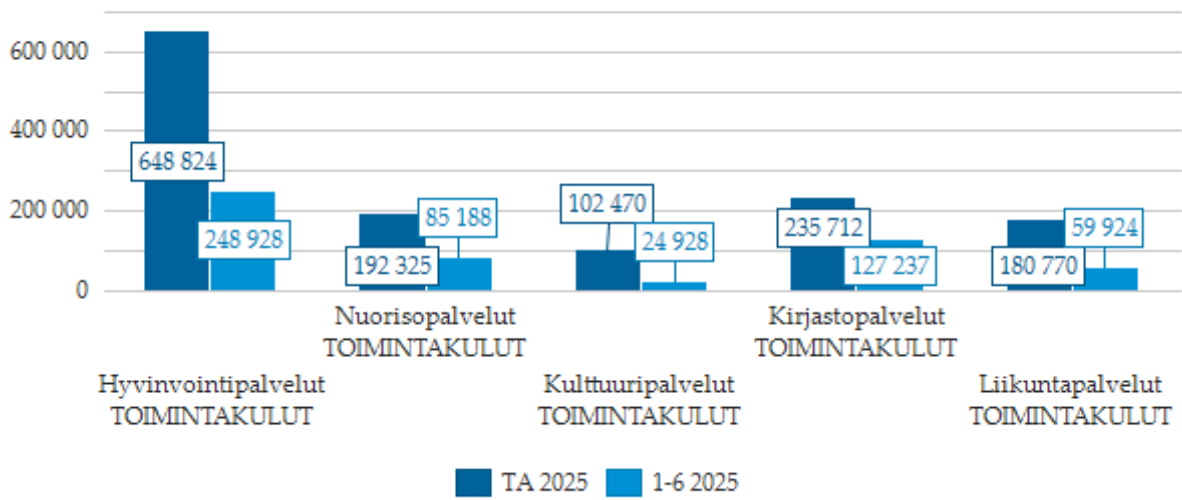
Kesäkuun lopulla Vaalassa järjestettiin keskikesän juhlatviikko eli FestiVaala-viikko. Yhtenä FestiVaala-viikon kohokohdista oli perjantain 27.6. ohjelma, jossa Sahanrannan uimarannalla esiintyivät aidot Muumimaailman muumit. Lasten ikioma rantatapahtuma nimellä markkinoitu tapahtuma tavoitti yli 400 osallistujaa. FestiVaala-viikolla järjestettiin kattavasti kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille. Esitykset järjestettiin poikkeuksellisesti Uiton satamamaksasiinissa, koska perinteinen tapahtumapaikka, Veturitalli, oli parhaillaan kunnostustöiden alla.

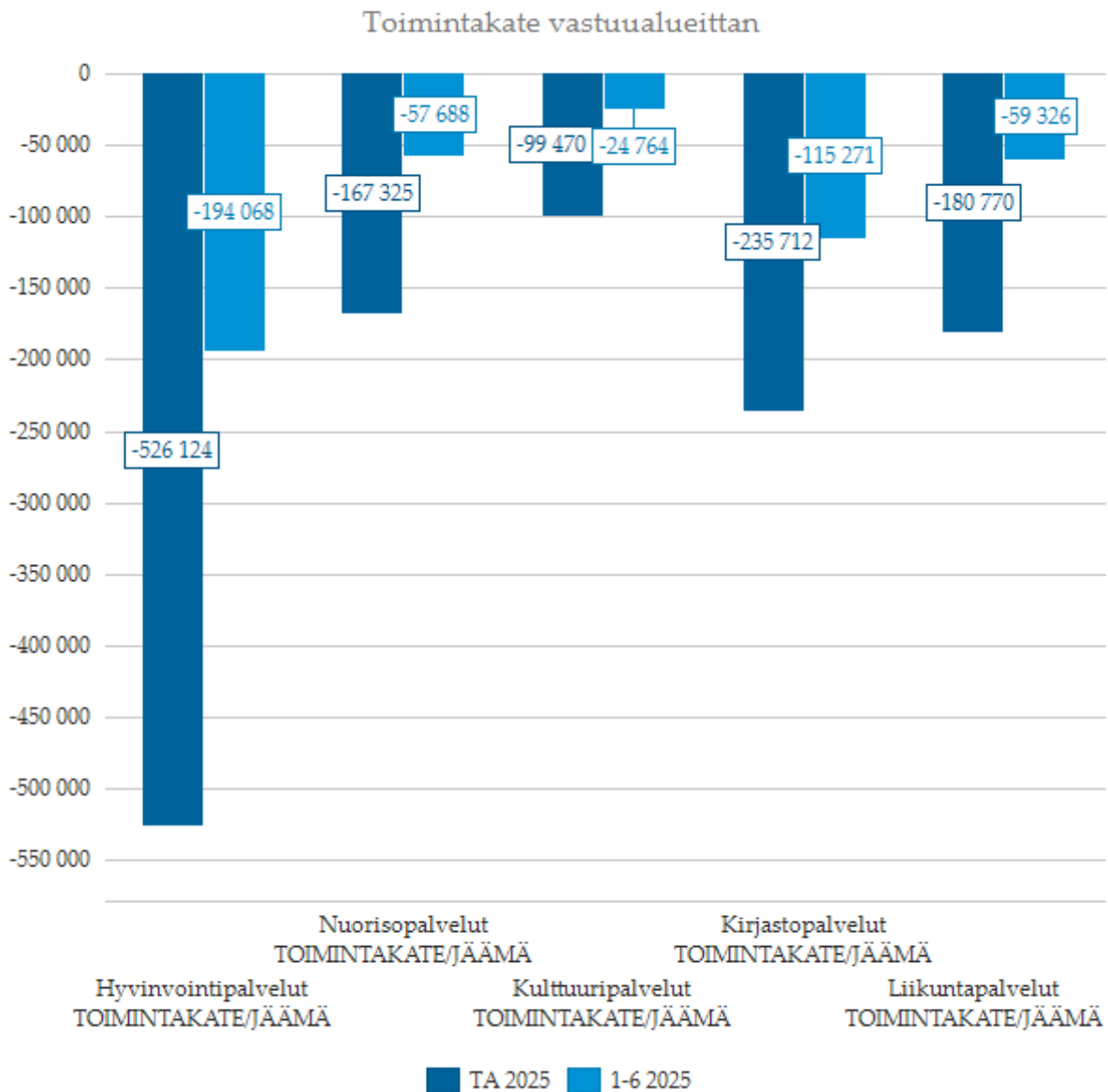
Koko alkuvuoden ajan on kuntalaisille tarjottu monipuolista, maksutonta kulttuuritarjontaa, jota on suunnattu kaiken ikäisille. Tarjontaa on järjestetty yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

Kulujen jakautuminen

Toimintakulujakauma vastualueittain

TOIMINTATUOTOT	95 088 €	75 350 €	63,10 %	107 970 €	-12 882 €
Myyntituotot		750 €			
Maksutuotot	164 €	750 €	10,93 %	286 €	-122 €
Tuet ja avustukset	93 961 €	73 850 €	63,62 %	106 517 €	-12 556 €
Muut toimintatuotot	963 €			1 167 €	-204 €
TOIMINTAKULUT	-546 204 €	-702 226 €	40,16 %	-587 872 €	41 668 €
Henkilöstökulut	-354 040 €	-358 021 €	52,71 %	-323 003 €	-31 037 €
Palvelujen ostot	-93 297 €	-195 955 €	23,81 %	-151 809 €	58 511 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-62 737 €	-77 000 €	40,74 %	-64 592 €	1 855 €
Avustukset	-19 068 €	-54 250 €	17,57 %	-31 842 €	12 774 €
Muut toimintakulut	-17 062 €	-17 000 €	50,18 %	-16 627 €	-435 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-451 116 €	-626 876 €	37,30 %	-479 902 €	28 786 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-467 890 €	-636 586 €	38,08 %	-490 057 €	22 167 €

4 SIVISTYSOSASTO

Kuluneen jakson toiminnan arviointi:

Toimialue sisältää seuraavat vastuualueet: sivistysosaston hallinnon, perusopetuksen (Vaaan yhtenäiskoulu), lukion, aikuisopetuksen (Oulujärven kansalaisopisto) sekä varhaiskasvatuksen. Musiikinopetusta tarjotaan kansalaisopistossa taiteen perusopetuksena ja Kainuun musiikkiopistossa.

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen tarjoamalla laadukkaita varhaiskasvatus ja koulutuspäivät. Toiminta järjestetään nykyaikaisissa, monikäyttöisissä ja terveellisissä tiloissa, joissa tilojen käyttöaste on mahdollisimman korkea. Sivistyspalvelut lisää osaltaan kunnan elinvoimaisuutta yhteistyössä ns. kolmannen sektorin, kuten mm. paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla on elinvoimaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää ja opiskelijoiden rekrytointiin panostetaan. Kansalaisopiston palvelut näkyvät arjessa keskeisenä hyvinvointia lisäävänä palveluna kuntalaisille.

Vuoden 2025 ensimmäisen puolikkaan toiminta on sujunut koko sivistystoimessa suunnitellusti.

Varhaiskasvatuksessa on ollut käytännössä kaikki paikat täynnä ja henkilöstön riittävyys suhteessa lapsiryhmien kokoon on ollut lain mitoituksen mukainen. Maahanmuuttajien (ukrainalaiset) perheiden lasten varhaiskasvatukseen osallistuminen vähentyi alkuvuoden aikana. Henkilöstöä on myös resursoitu lain mukaista mitoitusta enemmän erityisen tuen tarpeessa olevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Toukokuussa otettiin käyttöön uusi varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä Päikky.

Perusopetuksessa oppilasmäärä on vakiintunut nyt noin 185 oppilaan tasolle. Ukrainasta tulneiden perheiden lapset ovat olleet mukana kevätlukukaudella 2025 tavallisissa luokissa ja heille on tarjottu S2-kieltä. Kerhotoimintaa on tarjottu joustavan koulupäivän toimintamallilla.

Lukiossa opiskelijamäärä on kevään ajan ollut noin 35 ja kevään ylioppilaskirjoituksista valmistui kahdeksan uutta ylioppilasta. Lukion kansainvälisyystoiminta on onnistunut suunnitellusti.

Kansalaisopisto on toiminut opintosuunnitelman mukaisesti kevätkauden, jolloin opistossa on toteutunut 75 kurssia ja yhteensä 1366 tuntia opetusta on tarjottu. Kurseille osallistui 427 opiskelijaa.

TOIMENPIDE 2025: HENKILÖSTÖN REKRYTOINNIN ONNISTUMINEN, KOULUTUKSEN MAHDOLLISTAMINEN JA AMMATTITAITOISEN HENKILÖKUNNAN VARMISTAMINEN.	
Valtuustokauden kärkihanke: Positiivisen ja valmentavan johtamisen opeilla johdettu Vaala on tunnettu hyvänä, luotettavana ja houkuttelevana työnantajana.	
Arviointimittarit	Vastuutaho

Koulutusten määrä Henkilöstön pätevyys	Päiväkodin johtaja
Henkilöstön rekrytointi onnistui, kaikissa tehtävissä oli ammattitaitoinen henkilö. Ainoastaan yhdessä erityisluokanopettajan tehtävässä puuttui opettajalta muodollinen kelpoisuus, mutta kuitenkin opettajan kelpoisuus löytyi. Koulutuksia järjestettiin suunnitelman mukaisesti veso-koulutuksina ja mahdollistettiin muu tarpeellinen kouluttautuminen.	

TOIMENPIDE 2025: KANSALAIPOISTO TARJOAA MONIPUOLISESTI LIIKUNTA- JA KULTTUURIHARRASTUKSIA VAKITUISILLE JA VAPAA-AJAN ASUKKAILLE.	
Valtuustokauden kärkihanke: Panostamme vahvasti asukkaidemme ja vierailijoidemme liikunta- ja kulttuuriharrastusten ja -elämysten edistämiseen sekä omaleimaisiin tapahtumiin.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Kurssien määrä Kurssilaisten määrä Kurssilaisten palaute	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Kansalaisopistossa toteutui keväällä 2025 yhteensä 75 kurssia ja opetusta järjestettiin yhteensä 1366 tuntia. Kurssilaisia osallistui 427 kappaletta.	

TOIMENPIDE 2025: KOULUN KERHOTOIMINTA ON MONIPUOLISTA JA ERITYISESTI LIIKUNTAA HUOMIOIVA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Panostamme vahvasti asukkaidemme ja vierailijoidemme liikunta- ja kulttuuriharrastusten ja -elämysten edistämiseen sekä omaleimaisiin tapahtumiin.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Kerhojen määrä Kerhojen monipuolisuus	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Kerhoja järjestettiin kolmena päivänä yhteensä 10, joista liikuntakerhoja oli yksi jokaiselle päivälle eli yhteensä kolme.	

TOIMENPIDE 2025: LASTEN JA NUORTEN ÄÄNI KUULUU PÄÄTÖKSENTEOSSA, OPPILAS- JA OPISKELIJAKUNTATOIMINTA ON VIREÄÄ.	
Valtuustokauden kärkihanke: Olemme helposti lähestyttäviä ja edistämme erilaisia lähidemokratian ja osallisuuden muotoja.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Oppilas- ja opiskelijakunnan kokoontumisten määrä Osallistujien aktiivisuus	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Oppilas- ja opiskelijakunnat kokoontuivat säännöllisesti noin kerran kuukaudessa.	

TOIMENPIDE 2025: LUKION OPISKELIJOIDEN KURSSEIHIN SISÄLLYTETÄÄN PAIKALLISTUNTEMUSTA JA TUTUSTUMIS- JA OPINTOMATKOJA JÄRJESTETÄÄN ROKUA GEOPARK ALUEELLE SEKÄ MUIHIN OMAN KUNNAN KOHTEISIIN.	
Valtuustokauden kärkihanke: Ainutlaatuinen Rokua Geoparkimme vetää puoleensa yhä enemmän niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin matkailijoita ympäri vuoden.	

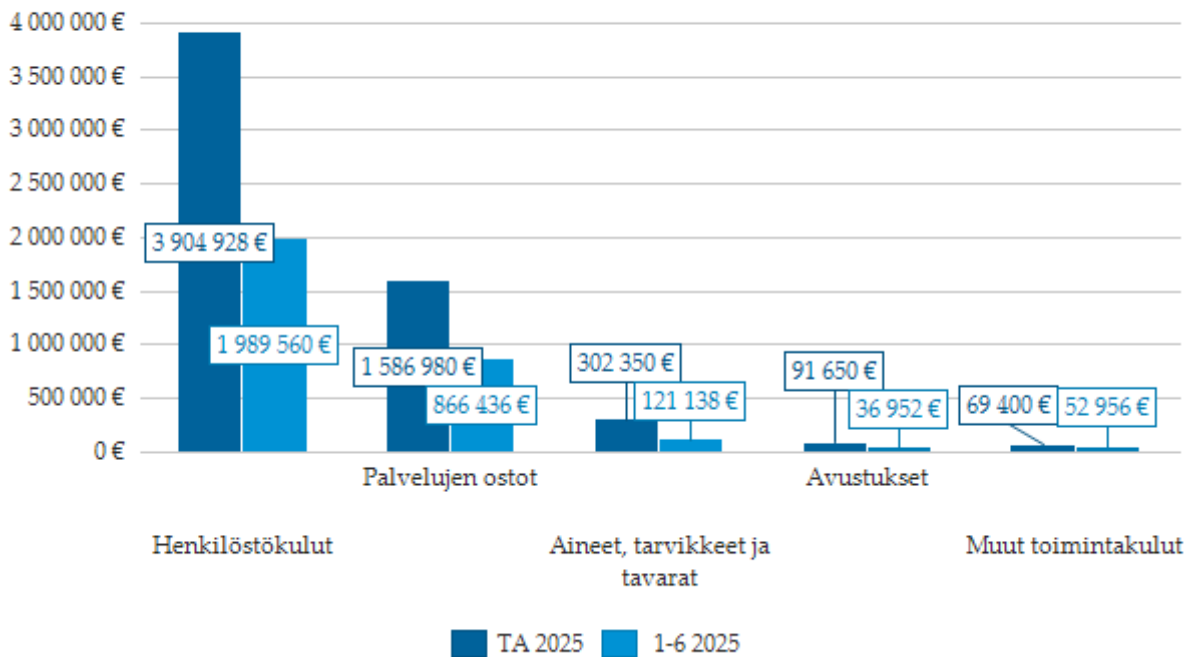
Arviointimittarit	Vastuutaho
Järjestettyjen matkojen määrä	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Tavoite toteutui kansainvälisyystoiminnan yhteydessä, jolloin järjestettiin sekä omalle väelle että vierailijoille tutustumiset eri kohteisiin.	

TOIMENPIDE 2025: MONIPUOLINEN JA PEDAGOGISESTI PERUSTELTU VERKKOJEN JA LAITTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN KANSAINVÄLITYYSTOIMINNASSA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Nopeat ja kattavat liikenne- ja tietoliikenneyhteydet mahdollistavat yhteyden koko maailmaan, eikä elämä Vaalassa vaadi kompromisseja tai sisällä muttia.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Laitteiden määrä Yhteyksien toimivuus	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Laitekanta on hyvä, jokaisella oppilaalla 4. luokasta lähtien on käytössään henkilökohtainen Chrome-book-laite. Lisäksi on yhteiskäyttöön tietokoneita parin luokallisen verran, samaten tablet-laitteita. Luokiolaisilla on henkilökohtaiset Windows-tietokoneet käytössään.	

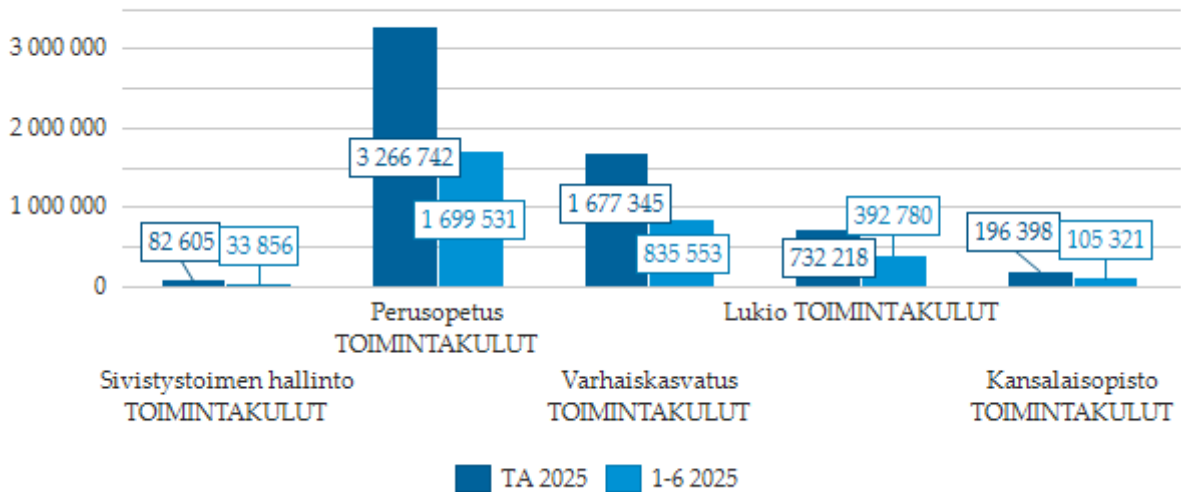
TOIMENPIDE 2025: VARHAISKASVATUS ON MAKSUTONTA, RYHMÄT TOIMIVAT AMMATTITAITOISEN HENKILÖSTÖN VETÄMINÄ, HENKILÖSTÖÄ ON RIITTÄVÄSTI.	
Valtuustokauden kärkihanke: Vaalassa on maksuton, laadukas ja yksilöllinen kasvupolku varhaiskasvatuksesta lukioon.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Henkilöstön määrä Henkilöstön pätevyys	Päiväkodin johtaja
Varhaiskasvatus on maksutonta ja henkilöstö on ammattitaitoista. Ryhmät toimivat sujuvasti. Henkilöstöä on ollut riittävästi.	

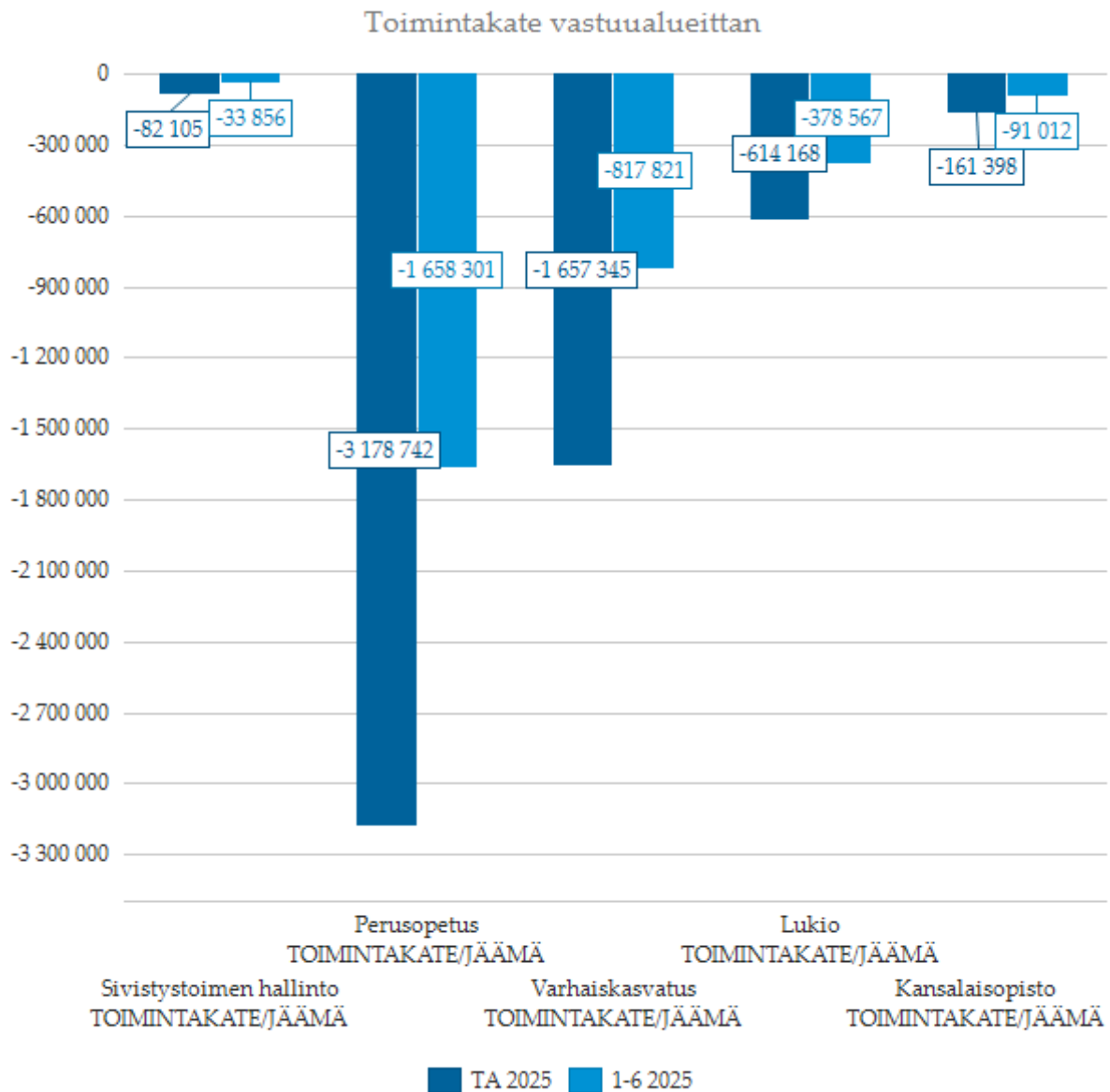
Kulujen jakautuminen

Työjä vuosittain

Toimintakulujakauma vastuualueittain

TOIMINTATUOTOT	87 484 €	130 775 €	33,45 %	116 919 €	-29 435 €
Myyntituotot	27 426 €	52 700 €	26,02 %	47 384 €	-19 958 €
Maksutuotot	30 754 €	17 750 €	86,63 %	20 512 €	10 242 €
Tuet ja avustukset	24 252 €	55 000 €	22,05 %	45 420 €	-21 169 €
Muut toimintatuotot	5 053 €	5 325 €	47,45 %	3 604 €	1 449 €
TOIMINTAKULUT	-3 067 042 €	-3 044 154 €	51,50 %	-2 868 511 €	-198 531 €
Henkilöstökulut	-1 989 560 €	-2 018 964 €	50,95 %	-1 928 846 €	-60 714 €
Palvelujen ostot	-866 436 €	-793 490 €	54,60 %	-757 284 €	-109 152 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-121 138 €	-151 175 €	40,07 %	-118 790 €	-2 348 €
Avustukset	-36 952 €	-45 825 €	40,32 %	-40 319 €	3 367 €
Muut toimintakulut	-52 956 €	-34 700 €	76,31 %	-23 272 €	-29 684 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 979 558 €	-2 913 379 €	52,33 %	-2 751 592 €	-227 966 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 094 524 €	-3 039 364 €	52,05 %	-2 872 873 €	-221 651 €

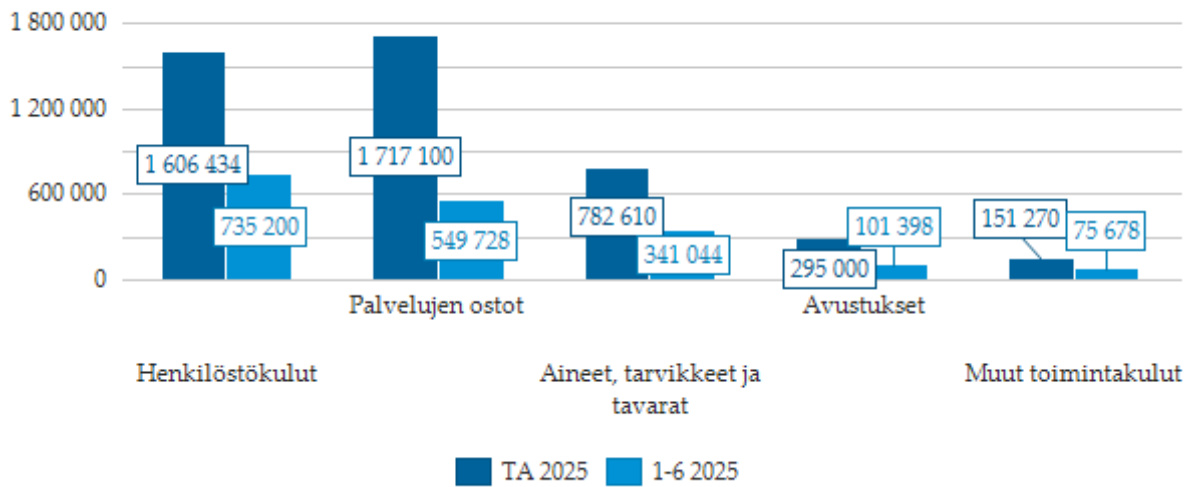
5 TEKNINEN OSASTO

TOIMENPIDE 2025: LAADIMME RAKENNUSJÄRJESTYKSEN UUDEN ALUEIDENKÄYTTÖLAIN MUKAISESTI, MAAPOLIITTINEN OHJELMA VALMISTUU JA PÄIVITETÄÄN KUNNAN HALLINTOSÄÄNTÖÄ TÄRKEÄMME.	
Valtuustokauden kärkihanke: Moderni maaseutuidylli	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Valmistumisaste	Tekninen johtaja, Kaavoittaja, Kunnanjohtaja
Tavoite osittain saavutettu ja osa vielä työnalla.	

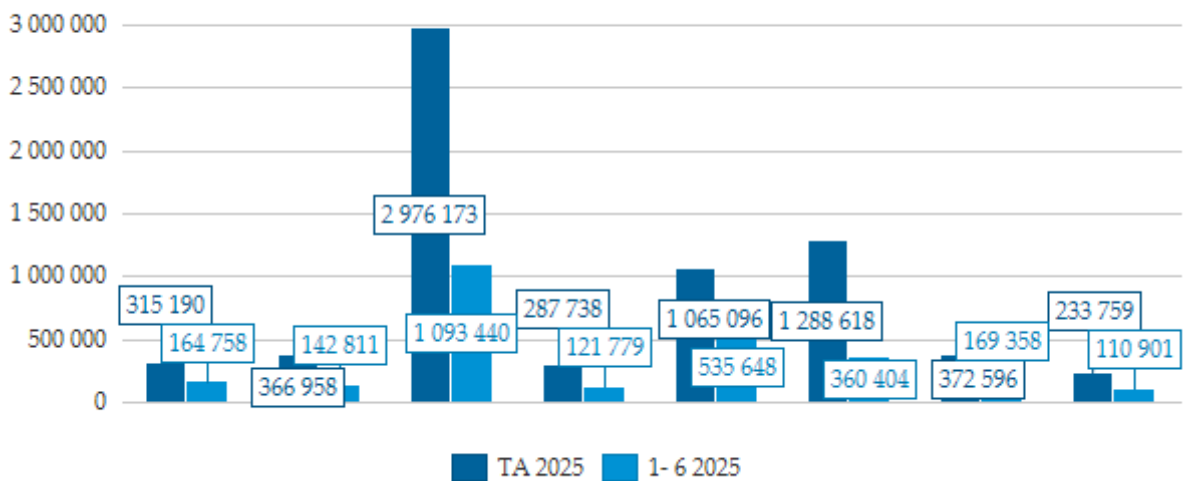
TOIMENPIDE 2025: OLEMME AKTIIVINEN TOIMIJA UUSIUTUVAN ENERGIAN KAAVOITUSTYÖSSÄ JA UUSIEN INVESTOINTIEN MAHDOLLISTAMISEKSI.	
Valtuustokauden kärkihanke: Vaalimme ja hyödynnämme kestävästi ainutlaatuisen luontomme monimuotoisuutta – meillä sijaitsee maamme keskeisin uusiutuvan ja vihreän energian klusteri.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Uusiutuvien energioiden kaavoitusmäärä	Tekninen johtaja, Kaavoittaja, Kunnanjohtaja
Kaavoituspäällikkö ja kunnanjohtaja ovat tehneet eri toimijoiden kanssa tiivistä yhteistyötä asioiden edistämiseksi.	

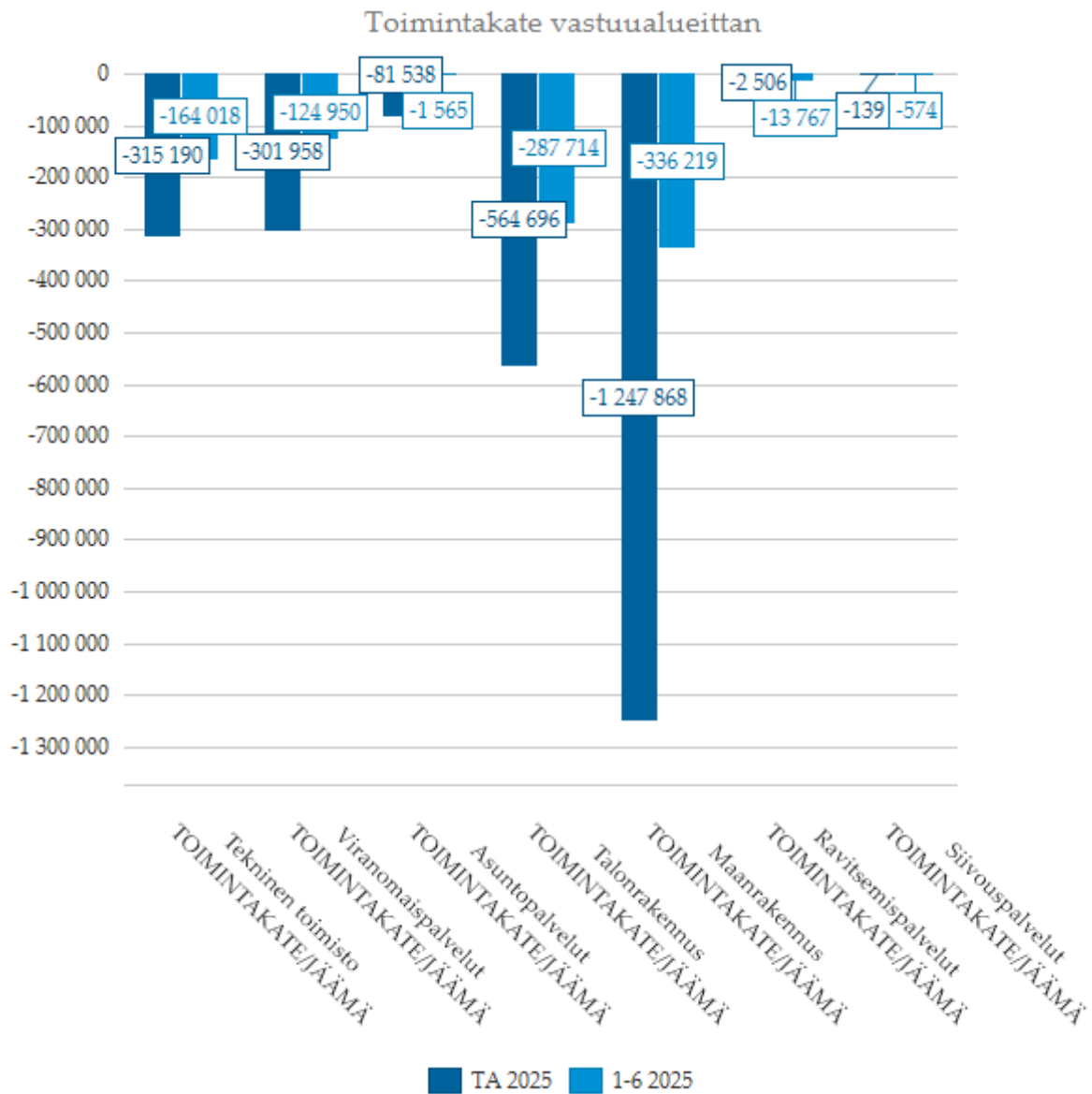
TOIMENPIDE 2025: PERUSTAMME ELINympäristötyöryhmän VUODEN ALUSTA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Olemme maalaisromanttinen lomaidylli 365 päivää vuodessa – modernin maaseutuympäristömme rauhaa ja kauneutta kehitetään viihtyisyys ja vastuullisuus edellä.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Elinympäristöyöntekijöiden työsuhteet	Tekninen johtaja, Hallintojohtaja, Kunnanjohtaja, Ympäristötyönjohtaja
Työryhmä perustettu ja toiminta käynnistynyt.	

Osaston toimintakulujakauma

Toimintakulujakauma vastuualueittain

TOIMINTATUOTOT	773 907 €	815 730 €	47,44 %	743 225 €	30 682 €
Myyntituotot	448 293 €	488 030 €	45,93 %	373 711 €	74 581 €
Maksutuotot	30 960 €	36 500 €	42,41 %	51 266 €	-20 306 €
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	294 655 €	291 200 €	50,59 %	318 248 €	-23 593 €
TOIMINTAKULUT	-1 803 048 €	-2 278 578 €	39,61 %	-1 961 208 €	158 160 €
Henkilöstökulut	-735 200 €	-805 588 €	45,77 %	-734 336 €	-863 €
Palvelujen ostot	-549 728 €	-858 550 €	32,01 %	-521 329 €	-28 398 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-341 044 €	-391 305 €	43,58 %	-420 943 €	79 899 €
Avustukset	-101 398 €	-147 500 €	34,37 %	-155 687 €	54 288 €
Muut toimintakulut	-75 678 €	-75 635 €	50,03 %	-128 912 €	53 234 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 029 141 €	-1 460 348 €	35,29 %	-1 217 983 €	188 842 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 244 863 €	-1 737 118 €	35,88 %	-1 492 042 €	247 179 €

7 TYTÄRYHTEISÖT

Toiminnan ja talouden raportointi

Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntalaki 116§).

Osavuositarkastukset annetaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Ne laaditaan kunnanhallituksen antamien ohjeiden ja määräämien aikataulujen mukaisesti vähintään kolme kertaa vuodessa.

Tytäryhteisöjen on toimitettava osavuositarkastusjaksolta ja tilinpäätöksen yhteydessä seuraavat raportit:

- talousarvion toteutuminen tuloslaskelman muodossa
- osavuositarkastuksen yhteydessä arvio talousarvion toteutumisesta vuositasolla
- selvitys rahoitusasemasta/ sijoitustoiminnasta
- selvitys vuositavoitteiden toteutumisesta ja toteutusvaiheesta
- lähiajan merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset tapahtumat, sekä niihin liittyvät riskit

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhtiön on annettava konsernijohtoon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

7.1 Kiinteistö Oy Vaalan Niska

Liikevaihto oli 659 614,20€. Liikevaihto ei ole vertailukelpoinen edellisen vuoden 1-6 kuukausien välillä, koska vuonna 2024 huhtikuussa otettiin käyttöön uudiskohde Höylääjäntie 2 ja lokakuussa yhtiölle siirtyi kiinteistökaupalla Kolehmaisentie 7 ja Karpalotie 2-4.

Vaalan Kunnalta on saatu vuonna 2025 de minimis tukea yhteensä 123 374,30€, joka on käytetty Valtiokonttorin lainan lyhennyksiin ja korkoihin sekä Höylääjäntie 2 Kuntarahoituksen lainan korkoon, joka oli 05/2025 63 551,58€.

Tulos oli tarkastelujaksolla 101 813,33€ ylijäämäinen.

Alkuvuodesta ei ole tehty vielä mitään kiinteistöjen korjaustehtäviä, vaan niiden laskutus tapahtuu syksyn aikana.

Käyttöaste on ollut Kiinteistö Oy Vaalan Niskan omistamissa ja vuokraamissa asunnoissa (yhteensä 225 kpl) 89%. Meillä on ongelma asuntojen suhteen, että niitä on liikaa ja ne ovat todella huonokuntoisia, hakijoita on todella vähän, eli meille ei ole tulossa asukkaita, tätä asiaa saamme yhdessä uusien valtuutettujen kanssa pohtia, jotta kunta pystyy tarjoamaan terveellistä ja turvallista asumista uusille asukkaille ja olemassa oleville asukkaille.

Kuntavaalit olivat tämän tarkastelujakson aikana ja yhtiölle pitää valita uusi hallitus syksyn

2025 aikana, kunnes uudet yhteisösäännöt ovat PRH:ssa hyväksytty. Säännöt uudistettiin ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksellä kesäkuussa 2025. Toivon, että kunnanhallitus miettii va-linnoissaan seuraava, joka on suoraan kuntalaista:

Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus (KuntaL 47.2 §). Kyvykkyyden ja osaamisen lisäksi on tärkeää varmistaa, että hallituksen jäsenillä on riittävästi aikaa perehtyä ja sitoutua yhtiön toimintaan ja sen kehittämiseen.

Hallituksella tulee olla taitoa tukea ja kyseenalaistaa toimitusjohtajan toimintaa. Kunnan tytär-yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävään sovelletaan osakeyhtiölakia. Kyse ei ole siis kunnallisesta luottamustoimesta, vastuut ja velvollisuudet poikkeavat merkittävästi kunnan luottamushenkilöiden vastuista ja velvollisuuksista ja tämä tulee ottaa huomioon hallituksen jäseniä valittaessa ja suostuttaessa tehtävään vastaanottamiseen.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. (OYL 6:2§) Hallituksen ja toimivan johdon tulee tuntea yhtiön toimintaa koskevan lainsäädännön lisäksi esimerkiksi ympäristö-, työ-, ja verolainsäädäntö ja he kantavat siitä vastuun. (Kunnan konserniohje, 2017, Suomen kuntaliitto, toimittanut: Sari Korento)

7.2 Vaalan Vesi ja Lämpö Oy

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy on kunnan 100 % omistama osakeyhtiö, jonka toimialana on puhdas- ja jätevesipalvelut sekä kaukolämpötoiminta.

Liikevaihto on noin 55 000 € pienempi kuin vuosi sitten. Kaukolämmön alkuvuoden myynti on ollut n.61 000 € pienempi kuin v. 2024, mutta kesäkuun laskutus n. 35 000 € puuttuu tuloslaskelmasta, oikaistuna n. 26 000 € pienempi. Vesipuolella liikevaihto on samaa luokkaa kuin v. 2024.

Talousnäköymä on tiukka ottaen huomioon lähitulevaisuuden investointitarpeet. Hintoja on jouduttu korottamaan 1.9.2025 alkaen, jotta talous saadaan pysymään positiivisena. Kaukolämpöpuolella lämpökapasiteetin nosto ja vesipuolella Säräisniemen vedenottamon laajennus sekä jätevedenpuhdistamon saneeraus syövät satoja tuhansia euroja. Muutaman vuoden päästä lainakanta helpottaa, mutta uutta lainaa on otettava em. investointeihin.

Lämmin alkutalvi näkyy kaukolämmön myynnissä negatiivisena, mutta tulos on parempi kuin aiemmin. Vesipuolen tulos ei ole kovin hyvä, toki parempi kuin edellisvuonna.

Vuosi, 1-6kk	2025	2024
Liikevaihto	762 331,48€	828 243,60€
Tulos	-29 574,21€	-47 795,58€

Selvityksiä talouteen:

Kaukolämpöpuolella tammi-toukokuun myynti on ollut 1111MWh vähemmän kuin v.2024. Laitokset ovat toimineet hyvin koko talven. Tulos on positiivinen.

Turpeen käyttö on ollut alkuvuonna pienempää edellisvuoteen verrattuna ja valmisteveroa ei ole maksettu. Öljyä ja pellettiä ei ole ostettu. Turpeen hinta on noussut myös vuoden aikana.

Vesipuolella talous on parempi kuin v.2024. Negatiivinen tulos johtuu vesilaskutuksesta, joka tehdään kahden kuukauden välein sekä liian alhaisista hinnoista vs. kasvaneet kulut.

Veden- ja jäteveden myynti on myös hieman vähentynyt. Vankilan tulo taajamaan lisää kulu- tusta, mutta vastaavasti vähenee Pelsolla.

Kuntavaalit olivat tämän tarkastelujakson aikana ja yhtiölle pitää valita uusi hallitus syksyn 2025 aikana, kunnes uudet yhteisösäännöt ovat PRH:ssa hyväksytty. Säännöt uudistettiin yli- määräisen yhtiökokouksen päätöksellä kesäkuussa 2025.

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy on sitä mieltä, että kunnanhallitus miettii valinnoissaan seuraava, joka on suoraan kuntalaista:

Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus (KuntaL 47.2 §). Kyvykkyyden ja osaamisen lisäksi on tärkeää varmistaa, että hallituksen jäsenillä on riittävästi aikaa perehtyä ja sitoutua yhtiön toimintaan ja sen kehittämiseen.

Hallituksella tulee olla taitoa tukea ja kyseenalaistaa toimitusjohtajan toimintaa. Kunnan tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävään sovelletaan osakeyhtiölakia. Kyse ei ole siis kunnallisesta luot- tamustoimesta, vastuut ja velvollisuudet poikkeavat merkittävästi kunnan luottamushenkilöiden vas- tuista ja velvollisuuksista ja tämä tulee ottaa huomioon hallituksen jäseniä valittaessa ja suostuttaessa tehtävän vastaanottamiseen.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että

yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. (OYL 6:2§) Hallituksen ja toimivan johdon tulee tuntea yhtiön toimintaa koskevan lainsäädännön lisäksi esimerkiksi ympäristö-, työ-, ja verolainsäädäntö ja he kantavat siitä vastuun. (Kunnan konserniohje, 2017, Suomen kuntaliitto, toimittanut: Sari Korento)

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 1-6/2025

--	--	--	--

Taulukko: Hallinto-osasto investoinneittain

Menot	0	0	0 %
Tulot	0	0	0 %
Netto	0	0	0 %

Taulukko: Hallinto-osasto yhteenveto

Sivistysosasto			
Sivistyksen kalusto			
Menot		-20 000	
Tulot			
Netto		-20 000	

Taulukko: Sivistysosasto investoinneittain

SIVISTYSOSASTO			
Menot	0	-20 000	0 %
Tulot	0	0	0 %
Netto	0	-20 000	0 %

Taulukko: Sivistysosasto investoinnit yhteenveto

Tekninen osasto			
Nuoriso-/monikäyttötalo, punttisali			
Menot			
Tulot			
Netto			
Maa- ja vesialueet			
Menot	-1 984	-220 000	1 %
Tulot			
Netto	-1 984	-220 000	1 %
Apaja			
Menot		-20 000	
Tulot			
Netto		-20 000	
Pyöräparkki			
Menot		-26 484	
Tulot		13 242	
Netto		-13 242	
Tekniikan kalusto ent. konekesk.kalusto			
Menot	-25 817	-32 400	80 %
Tulot			
Netto	-25 817	-32 400	80 %
Koulukeskus			
Menot			
Tulot			
Netto			
Lokkipaja			

Menot	-976	-40 000	2 %
Tulot			
Netto	-976	-40 000	2 %
SOTE-asema			
Menot		-1 870 000	
Tulot			
Netto		-1 870 000	
Uusi kunnanvirasto			
Menot	-680 818	-1 800 000	38 %
Tulot			
Netto	-680 818	-1 800 000	38 %
Kaavateiden rakentaminen/Vaala			
Menot	-33 460	-500 000	7 %
Tulot			
Netto	-33 460	-500 000	7 %
Urheilualueiden rakentaminen			
Menot		-30 000	
Tulot			
Netto		-30 000	
Retkeilyreitit			
Menot			
Tulot			
Netto			
Yleiset alueet			
Menot		-50 000	
Tulot			
Netto		-50 000	
Torialue			
Menot		-20 000	
Tulot			
Netto		-20 000	
Sahanrannan kehittämisinvestoinnit			
Menot	-4 800	-400 000	1 %
Tulot		280 000	
Netto	-4 800	-120 000	4 %
Satamat			
Menot			
Tulot			
Netto			
Hulevesiverkosto			
Menot		-20 000	
Tulot			
Netto		-20 000	

Taulukko: Tekninen osasto investoinneittain

TEKNINEN OSASTO			
Menot	-747 854	-5 028 884	15 %
Tulot	0	293 242	0 %
Netto	-747 854	-4 735 642	16 %

Taulukko: Tekninen osasto investoinnit yhteenveto

Hyvinvointiosasto			
Veturitallin kunnostus			
Menot	-4 493	-150 000	3 %
Tulot		97 500	
Netto	-4 493	-52 500	9 %

Taulukko: Hyvinvointiosasto investoinneittain

HYVINVOINTIOSASTO			
Menot	-4 493	-150 000	3 %
Tulot	0	97 500	0 %
Netto	-4 493	-52 500	9 %

Taulukko: Hyvinvointiosasto investoinnit yhteenveto

INVESTOINNIT VAALA			
Menot	-752 347	-5 198 884	14 %
Tulot	0	390 742	0 %
Netto	-752 347	-4 808 142	16 %

Taulukko: Vaalan kunta investoinnit yhteenveto